

AMERIKA REIKALAUJA BLOKUOTI KINIJA

**Pabaltiečių, atbėgusių iš Švedijos
likimas dar galutinai neišspręstas**

Sako, Amerika norinti grąžinti atgal

STOCKHOLMAS. — Pokari-
niais metais apie šimtas pabal-
tiečių — daugiausia latvių ir
estų — atbėgo iš Švedijos į Ame-
riką kuteriais, ir kitokiais ma-
žesniais laivais, neturėdami įva-
žiavimo vizų, nei imigracijos
leidimų.

Suradus giminių, gavęs už-
status ir kreipus įvairioms vi-
suomeninėms bei bažnytinėms
organizacijoms į pačias aukš-
čiausias Amerikos įstaigas,
neišskiriant ir Baltųjų Rūmų,
jie buvo paleisti iš Ellis Island,
bet nelegalizuoti.

Kongresas turėjo priimti ati-
tinkamą potvarkį, bet to ligi
šių nepadarė. Imigracijos įstai-
gų aktyve šie nelegaliai įvažiavę
pabėgėliai yra prasižengę prieš
Amerikos nuostatus, ir, kaip
švedų dienraščio Svenska Dag-
bladet New Yorko koresponden-
tas pranešė, norėtų grąžinti juos
atgal į Švediją, jei tik švedų
vyriausybė sutiktų.

Taut. liuteronų bažnyčia, kuri
daugiausia rūpinasi šių atbėgė-
lių likimu, kreipėsi iš naujo į
pabėgėlius remiančius Kongre-
so atstovus, prašydama kiek
galint greičiau sutvarkyti šį rei-
kalą, suteikiant jiems apsigyve-
nimo leidimus.

Vokietijos atstovas prašo norvegų tautą užmiršti skriaudas

OSLO, Norvegija. — Norvegų
laikraštis Nordisk Tilende per-
duoda Vakarų Vokietijos naujai
paskirto ministerio Norvegijai
Georg von Broich-Oppert pa-
reikšimą jo paskyrimo progą:

“Mano pirmas uždavinys Nor-
vegijoj, sako Oppert, — užmegsti
draugiškus ryšius ir sukurti
Norvegijoj pasitikėjimą vokie-
čiais. Aš visiškai suprantu, kaip
sunku norvegų tautai užmiršti
kančias, iškentėtas per pasku-
tinį karą. Dėlto mes vokiečiai
turime juo labiau būti dėkingi
gaudami progos kartu su nor-
vegais kurti naują epoką Vaka-
rų Europos istorijoj”.

Japonai dėkingi MacArthur'ui

NEW YORKAS. — Japonijos
ministeris pirmininkas Yoshida,
pasirašęs taikos sutartį San
Francisco mieste, nepamiršo ir
buvusio Japonijos užkariautojo,
gen. MacArthuro.

“Mano ir visų japonų širdys
pilnos begalinio dėkingumo,
krypstą į jus, nes jūsų tvirta,
bet maloni ranka parodė mums,
bejėgei tautai, kelią į naują gy-
venimą”.

Savo atsakymo telegramo
MacArthur sako:

“Dėkoju už jūsų praklinų raš-
tą. Aš iš tiesų džiaugiuos Japo-
nijos taika ir siunčiu savo ge-
riausius linkėjimus jūsų gero-
vei ir laimei”.

—Tabako karalius William
Neal Reynolds mirė Winston-
Salem, N. C., ligoninėj, sulaukęs
88 metų.

Vėliausios žinios

—Jugoslavija nori kreiptis į
Jungtines Tautas, prašydama
sudrausti Albaniją. Albanija jau
kuris laikas provokuoja pasienio
susišaudymus, turinčius tikslą
sukelti karo pavojų šioj Euro-
pos vietoj, sakoma kaltinime.

—Irano ministeris pirminin-
kas įteikė anglams ultimatumą
atnaujinti per 15 dienų žibalo
derybas. Priešingu atveju Ira-
nas išstems 350 anglų žibalo
pramonės specialistų iš Abada-
no valyklus.

—United Air Lines keleivinis
lėktuvas (Stratoscruiser) įkrito
per bandomuosius skraidymus į
San Francisco įlanką. Lėktuve
nebuvo keleivių, bet kiek įgulos
buvo, nepranešama.

—Lenkų antikomunistiniai ko-
votojai nušovė žinomą Varšuvos
radio propagandistą Stefan
Martyką. Jis buvo pasižymėjęs
Lenkijoj savo programa “We-
velegh 49”, kuria visą laiką po-
lemizuodavo su Voice of Ameri-
ca.

—Kashmiro (muzolmonų val-
stybės, priklausančios tuo tarpu
Indijai, bet norinčios susijungti
su Pakistanu) ministeris pirmi-
ninkas prašo Amerikos prezi-
dento Trumaną sulaukyti kvie-
čių siuntimą į Indiją. Jis mano,
kad tuo būdu būtų galima pada-
ryti Indijos vyriausybę daugiau
sukalbamesnę.

—Keturi amerikiečiai, pasislė-
pę nuo kariuomenės tarnybos,
ruošiasi iš Paryžiaus išvažiuoti į
Sovietų Sąjungą. Kelionės tiks-
las — sutvarkyti taikos reikalus
su Stalinu. Komunistiniai kraš-
tai atsiskė jiems duoti įvažia-
vimo vizas, bet jie tikisi ir be
vizų pasiekti Kremlį.

—Filipinuose kariuomenei pa-
sidavė 1,118 komunistų partizanų,
vadinamų hukas, kurie ligi
šių vedė gyvas kautynes su res-
publikos valdžios jėgomis.

—Anglų kreiseris Liverpool
atplaukė į Jugoslavijos uostą
Split draugiškam vizitui.

—Komunistai Rytų Vokietijoj
ruošia viešą teismą Vakarų
Berlyno policininkams už akių
dėl tariamų jų žiaurumų varant
iš Vakarų sektoriaus įsiveržus-
ius komjaunuolius rugp. 15 d.

Gromyko šeimininkė gria sovietų didiką

HILSBOROUGH, Calif. —Kad
Gromykui lengviau susisiekėti
su pinigais aristokratais ne-
gu su dirbančią liaudim, rodo
atsiliepimai šeimininkės \$1,600-
000 vertės vilos, kurią Gromyko
buvo išsinuomojęs San Francis-
co konferencijos metu.

“Aš niekad nesu turėjusi rei-
kalų su malonesniais žmonėmis”,
pasakė Gromyko vilos šeiminin-
kė Mrs. Marshall. “Jie patys su-
mokejo \$1,000 už vamzdžių ir
elektros sutaisymą”.

Amerikos milijonierė tas Gromy-
ko tikras džentlemenas. Jis
už sovietų vergų prakaitą sutai-
sė vilos vonių vamzdžius, numes-
damas ant stalo 1,000 dolerių ir
taip pat milijonieriškai atsaky-
damas: gražios nereikia.

Stebi priešų pozicijas

35-tos JAV pėstininkų divizijos kariai seka priešų pozicijas Kūnhva fronto ruože.

Van Fleet pranašauja skerdynes Korėjoj

JT atmuša priešą, bet vengia didesnės ofensyvos

8 ARMIJOS BŪSTINĖ, Korė-
ja. — Korėjos fronto didžiojo
dalyje eina vidutinio smarkumo
kovos, kurias tačiau dar nega-
lima vadinti pilna ofensyva.

Gen. Van Fleet, JV 8 armijos
vadas, sako, jis jaučia artėjan-
čią komunistų ofensyvą. Senoji
Jungtinių Tautų armijos taktika
(Operation Killer) tebeaga-
liuoja ir toliau, ir geresnės pro-
gos komunistams skersti nebus,
kaip jų planuojamoji ofensyva
prieš Jungtinių Tautų armiją,
sako generolas.

Tada komunistai turės išlysti
iš savo įsitvirtinimų, o Jungti-
nių Tautų kariuomenė to ir laukia.

Centriniam fronte JT kariuo-
menė užėmė dvi strateginės
svarbos aukštumas į šiaurės ryt-
us nuo Kūnhva miesto. Kito-
s fronto ruožuose, ypačiai ryt-
iniame sparne JT daliniai at-
laikė stiprų priešų spaudimą.

“Jūs mus žudote”, sako
komunistai

Kinijos komunistų radijas
Peipinge lyg ir guodėsi, kaltin-
damas gen. Van Fleet, kviečian-

Amerika priėmė 25 čekų pabėgėlius

HOF, V. Vokietija. — Ameri-
kos vyriausias komisariatas Vaka-
rų Vokietijoj sutiko suteikti
politinių pabėgėlių prieglaudą
visiems pasilikti norintiems.
Kaip vakar buvo pranešta, čekų
traukinio mašinistas pervaziavo
netikėtai sieną su traukiniu, ku-
riame buvo 111 keleivių (ne 107,
kaip buvo vakar pranešta).

Iš jų 25 nutarė pasilikti Vaka-
rų Vokietijoj, įskaitant maši-
nistą, jo žmoną ir jo du vaikus.

—Utrechte, sename ir istori-
kame Olandijos mieste, rugsėjo
11 d. prasidėjo tarptautinė pra-
monės paroda, prancėsa National
Geographic News Bulletin.

—Geriausias lėktuvas naikin-
tojas pasaulyj laikomas anglų
sprausminis Hawker P-1067. Jo
greitis, veikimo spindulys, ap-
ginklavimas ir visokios naujy-
bės laikomos didžiausioj paslap-
ty.

Atsistatydino karo sekretorius

WASHINGTONAS. — Gene-
rolas George Marshall, Ameri-
kos gynybos sekretorius, įteikė
prezidentui atsistatydinimo pra-
šymą. Prašymas buvo išpildytas
be atidėliojimų.

Nauju karo sekretorium pre-
zidentas Trumanas paskyrė Ro-
bert A. Lovett, 56 m.

Gen. Marshallas buvo pasi-
traukęs iš tarnybos, bet perei-
tais metais tuo pat metu prez.
Trumanas, susiginčijęs su karo
sekretorium Louis Johnson, pa-
kvietė užimti jo vietą. Marshallo
atsistatydinimo priežastis esan-
ti grynai asmeninio pobūdžio.

Robert Lovett yra artimas
Marshallo draugas ir buvo jo
padėjėju gynybos departamente
nuo 1950 m. rugsėjo 28 d. Lovett
iš profesijos yra bankininkas.

Popiežius ragina jungtis kovai su komunizmu

VATIKANO MIESTAS. — Po-
piežius Pijus XII savo naujame
encyklikiniame laiške katalikų
atvejais ragina krikščionišką-
jį pasaulį susivienyti po vieną
vėliava kovai prieš tuos, “kurie
nori sunaikinti ar išrauti visa
tai, kas dieviška ir krikščioniš-
ka”.

Popiežius nemini vardo vėlia-
vos, po kuria jis ragina vienytis,
nes ir taip aišku, kad tai ne J.
Tautų ar Amerikos, o Vatikano
vėliava turima galvoj.

Ši vėliava negali pirmiausia
patraukti protestantų tautų ne
vien dėl teologinių, bet ir so-
cialpolitinių skirtumų. Anglų,
skandinavų tautų samprotavi-
mu, Vatikano vėliavos pavėys
mažiausia rūpinamasi socialinės
neteisybės pašalinimu, ir tuo
kuriamos sąlygos revoliuciniam
komunizmui tarpti.

Politikai be to sako, į kovą
prieš bolševikų komunizmą rei-
kia įtraukti ir musulmonų, bra-
mamų-budistų ir visų kitų reli-
gijų tautas, kurios betgi nenori
būti Romos vadovaujamos.

—Korsikoj susekta, kad jos
vienaime ežere yra paskandinta
brangenybų ir brangių paveik-
slių už 6 milijonus dolerių. Tur-
tyto iki 5 vak., šeštadienį nuo 9
iki 12-tos dienos, sekmadienį už-
daryta.

“NAUJIENŲ”

raštinė atdara kasdien nuo 9
ryto iki 5 vak., šeštadienį nuo 9
iki 12-tos dienos, sekmadienį už-
daryta.

KORĖJA TAČIAU NETURI IŠVIRSTI Į III PAS. KARO PAGRINDINĮ FRONTĄ

Laukiama, ką pasakys tuo reikalu Anglija

WASHINGTONAS. — Per
antradienio pasitarimus tarp 3-
jų didžiųjų Vakarų valstybių už-
sienio reikalų ministrų Ameri-
kos valstybės sekretorius Dean
Acheson pasisakė užblokuoti Ki-
nijos pakraščius, jeigu nebus at-
siekta susitarimo dėl taikos įgy-
vendinimo Korėjoj.

Amerika pirmą nori tuo reika-
lu susitarti su Anglija, kaip su
valstybe, pripažįstančia Kinijos
komunistinę vyriausybę. Šis
klausimas buvo užduotas Angli-
jos užsienio reikalų ministeriui
Morrisonui, atstovaujančiam at-
sargumo politiką Sovietų Są-
jungos atžvilgiu.

AR SOVIETŲ SĄJUNGA PRIPAZINS BLOKADĄ?

Galutinis sprendimas tuo rei-
kalu dar nėra paskelbtas, bet yra
žinoma iš MacArthuro atleidimo
bylos tyrinėjimo senate, kad Ki-
nijos pakraščių blokavimas yra
susijęs su pavojum įvelti nelai-
ku ir ne vietoj Sovietų Sąjungą
į karą.

Nežiūrint šių pavojų tolaiki-
nis Amerikos laivyno operacijų
viršininkas adm. Sherman pasi-
sakė šiuo atžvilgiu už gen. Mac-
Arthuro blokavimo planą. Taip
pat ir sekr. Acheson, šiaip prie-
šingas bendrajai MacArthuro
strategijai, dar anksčiau siūlė
blokuoti Kinijos jūrų kelius.

Dingo sukčių karalius

NEW YORKAS. — Brooklyno
valstybės gynybas aliarmavo vi-
są Amerikos policiją sugauti
dingusių vieną didžiųjų slapta-
i organizuotų lošimo ir lažybų va-
dų, Harry Gross.

Pereitais metais buvo susekti
jo sukti verslai, apimę \$20 mi-
lijonų apyvartą per metus. Jo
lošimo organizaciją saugojo New
Yorko policininkai, gavę iš jo
apie 1 milijoną dolerių per me-
tus.

Pirmojo teismo instancijoj
Harry Gross'ui paaiškėjo, kad ji
gali nubausti 68 metus kalėti ir
sumokėti \$35,000 pinigais. Už
\$25,000 užstatą jis tačiau buvo
paleistas į laisvę. Jis žadėjo
valstybės gynėjui atidengti per
ateinančią teismą policininkams
už kyšių ėmimą visą eilę parei-
gūnų, gavusių iš jo pinigų.

Valstybės gynėjas davė dar du
detektyvus saugoti Grossą nuo
jo draugų gemblerių ir paper-
kamų policininkų keršto rankos.

Vakar Gross, nuvažiavęs į
Atlantic Beach pas žmoną, pa-
spruko per užpakalines duris,
detektyvams laukiant priešaki-
niame kambary.

Naujų lėktuvų paroda

LONDONAS. — Anglų lėktu-
vų gamintojai išstata Farnbo-
rough pačius naujausius lėktu-
vų modelius ir pačias moderni-
siausias mašinas, duodami žiū-
rovams progos susipažinti ir su
mašinų atskiromis dalimis.

Parodoj išstatyta keturi jet-
tipo (sprausminiai) naikintojai
ir du keturių mašinų sprausmi-
niai bombonešiai. Pistonų tur-
binų mašina sprausminiams lėk-
tuvams yra pats naujausias iš-
radimas šioj srity.

Šnipų organizacija Hollywoode

HOLLYWOOD, Calif. — Kon-
greso atst. Jackson (r., Calif.),
priklausąs neamerikietis iš k o s
veiklos komisijai, apklausišioj 2
įtartinus komunistų asmenis,
kurių vienas atskleidė nežinomą
paslaptį apie veikusių sovietų
šnipų organizaciją Los Angeles
mieste.

Jackson atsisakė plačiau pa-
pasakoti apie šį dalyką. Jis tik
suminėjo, kad 1944-1945 m. vie-
nas amerikietis ir vienas korė-
jietis persiūdavo iš čia žinias
sovietų ambasada Kinijoj.

Slapti ginklai Korėjai

WASHINGTONAS. — Sena-
torius Ellender (dem., La.) pa-
sakė, netrukus Korėjos fronte
bus pradėti vartoti nauji, ligi
šių buvę slapti ginklai.

Korespondentų paklaustas, ar
naujieji ginklai buvo susekti
planingai ar pripuolamai, sena-
torius atsakė: “Aš to nežinau,
aš tik žinau, kad ginklai yra
priešui naikinti”.

Sen. Dirksen: Europa negalima pasitikėti

WASHINGTONAS. — Aš ne-
su izoliacionistas, žodis šis nebe-
teko savo prasmės, bet aš sa-
kau, kad mes negalime pasitike-
ti savo sąjungininkais Europoj
ir kitur, — pareiškė respubliko-
nų senatorius, galimas kandida-
tas į viceprezidentus.

Jis sako, tik amerikiečiai esą
susirūpinę karo gresme, o euro-
piečiai “neturi jokios kovos mo-
balės, jokio noro kovoti”. Jis kaip
ir sen. Taft yra prieš siuntimą
Amerikos kariuomenės Europon.

IS CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Moretti byla painėja

Moretti, valstybės gynėjo Boyles policijos štabui priklausantis policininkas, byla toliau painėja. Moretti prisiekusiųjų teismo nebuvo pakaltintas dėl dviejų jaunuolių nušovimo ir 1 sužeidimo. Tačiau Chicago nusikaltimų komisijos pirmininkas ir kai kurie teisės pareigūnai nebuvo tos bylos svarstymu patenkinti, ypač paties Boyles vaidmeniu jos svarstyme. Todėl dabar vyksta bylos papildomas nagrinėjimas miesto tarybos patalpose. Išskyla naujų įrodymų. Vienas Boyles štabo policininkų, Eisner, esąs buvęs pastebėtas šaudymo vietoj tuojau po jau-

nuolių nukovimo. Tai liudijo policininkas White, kuris atsisakė savo parodymą atsiimti ir po energingo Boyles apklausinėjimo.

Nesuvaldo pigių taksininkų

Sakoma, kad kas trečias automobilis South Park Way tarp 31 ir 60 gatvių priklausys vad. pigių taksininkų, kuri vežinėja keleivius papigintomis kainomis ir priešingai veikiančioms potvarkiams. Jie už 15 c. veža 30 blokų.

Ši taksininkų atsirado prieš 20 metų ir dabar turi daugiau kaip 350 automobilių, kurie per parą perveža apie 91,000 keleivių. Jų metinės pajamos esančios ne mažesnės kaip 10 milijonų dolerių.

Nors tie taksininkai veikia Chicagoj

nelegaliai, bet nė viena valdžios įstaiga nepajėgia jų panaikinti, kaip ir kitos rūšies gembingo.

Apklausinėjo ir gubernatorių

Specialus prisiekusiųjų teismas, kuris tyrinėja Cicerio riaušių bylą, buvo pakviestas liudinti ir gubernatorių Stevensoną. Jis liudijo 95 minutes slaptose sesijose.

Gubernatorius sakosi, jog jis buvęs klausinėjamas apie Illinois humaniškiųjų santykių komisiją ir III. krašto gvardijos veikimą Cicerio riaušių metu.

Gubernatorius teismui ir pats davęs tam tikrų patarimų. Esą, riaušies iškeliančios trejų problema: civilinių teisių įstatymų priežiūros ir reikalo tyrinėti rasinių santykių įtempimą.

Sakoma, kad prisiekusiųjų teismas sustojęs ties įstatymų priežiūros sugrįžimu Cicerioje.

Pasmerkti į elektros kėdę

Penktadienį turės mirti elektros kėdėje 5 pasmerkti žmonių žudikai: H. Williams, 20 m., kuris neseniai buvo pasprukęs iš apskrities kalėjimo; B. Davis, 21 m., E. Burton, 28 m.; L. Lindsay, 29 m., ir E. Scott, 24 m. Pirmųjų dviejų pasigailėjimo prašymą Illinois aukščiausiasis teismas atmetė.

Keltininkas paliko \$9,050

Praeitą mėnesį miręs keltininkas (lift operatorius) K. Kuganda, 52 m., 1537 W. 47th, kurio palikimas banko, kaip dabar paaiškėjo, yra lygus \$9,050, sušildęs iš \$50 banknotų. Piniagai, atskaičius pajamų mokesčius, bus atiduoti paveldėtojams, jei jie bus rasti.

Mitinguos prieš šienligę

J. Klor, 4163 Fifth Ave., nutarė sukviešti į mitingą tuos žmones, kurie yra nukentę nuo vad. šienligės. Jie tame susirinkime sutarsią programą kovai su šia liga, kurią čia plečia tam tikra žolė, vad. ragweed. Ji auga ant nenaudojamų žemės plotų ir miesto ribose. Klor sako, jog galima išdirbti planą, kad ši žolė būtų nuplauta prieš 1952 m. sezonui prasidedant.

KOKIŲ TIK NĖRA PROGŲ KLUBAMS KURTI

Asmenys, kurie yra savimi patarnavę medicinos testams (tyrinėjimams), nutarė suorganizuoti klubą, vardu "Guinea Pig Club". Numatomų jo narių tarpe bus ir Dr. Ivy, Illinoisaus profesinės kolegijos vadovas.

ADAMAITIS PARDAVĖ GINKLĄ

Adamaitis, 18 metų jaunuolis, kuris prisipažino nušovęs kailių prekybininką Jenkins, sakosi savo ginklą, 32 kalibro revolverį, Darbo Dieną pardavęs už 13 dol. vienam South Haven jaunuoliui, o tas paskui pardavęs trečiajam.

TRUMPAI

—Lietuanistikos Instituto statutą paruošė Lietuvių Profesorų Draugijos Amerikoje Valdība. Institutas bus mokslinė akademinių pobūdžio įstaiga, kuri apims ir universitetinio lygio mokamąją sritį.

—Ponia Ona Račkienė iš Los Angeles vieši Chicagoj. Apsigyveno pas savo ilgų metų draugę poniją M. Mackevičienę, 3330 W. 61st Pl. Paviešėjusi Chicagoj, kur ji turi daug draugų, p. Račkienė vyks į Detroitą ir New Yorką, kur ji pirmiau yra gyvenus.

—Putino - Mykolaio "Altoriai šešėly" išleista "Tremties" redakcijos Vokietijoje. Visi 3 tomai įristi į ketis aptaisa. Šią knygą galima gauti pas A. Siliną, 5125 So. La Crosse Ave., Chicago, Ill. Kaina \$4.00.

—Albertas Damskis, kuris tarnauja JAV kariuomenėje, rugsėjo 12 d. lėktuvu parsikrodo pas savo motiną Oną, 5836 South Washenaw, atostogų.

—Pas ūkininką Juozą Juodelį, Armstrong, Wis., lankėsi šie čikagiečiai: Ursulė Petraitienė, Matilda Skukas su mergaitėmis, Stasė Zakas, Antanas Petraitis, Albinas Skukas ir Matilda Barniškienė. Vieni išbuvo ten apie savaitę laiko, kiti apie tris dienas. Sako, oras buvęs nepalankus, dažnai lijo. (Bks).

—Stanley ir Anna Piezos švenčia rugs. 26 d. savo sidabrinę vedybinio gyvenimo sukaktį.

Dabar šis ginklas jau rastas. Adamaitis prisipažino revolverį pirkęs Maxwell St. prieš vienerius metus.

Adamaitis ir kiti 3, dalyvavę užmušime, apklausinėjami policijos dėl kitų apiplėšimų.

Tarpininkaus tarp prezidento ir senatoriaus

Gubernatorius Stevensonas sakosi turįs planą išspėsti ginčą tarp prezidento Trumano ir sen. Douglas dėl kai kurių federalinių teisėjų paskyrimo Illinois. Tačiau jis nepaaiškino, koks šis planas yra.

BE KARO RACIONAVIMO NEBŪSIA

Gynybos transportacijos direktorius Knudson čia pareiškė, jog gazono ir kitokių dalykų racionavimo automobilizmo reikalams nebūsią tol, kol Ameriką nebūsianti įvelta į "didelės apimtys" karą. Tačiau jis pridėjo, jog būtų geras dalykas, jei būtų studijuojamos galimybės, kurios vertėtų imtis racionavimo II pasaulinio karo metu.

LEONAS BARTKUS gyveno Scottville, Mich.

Mirė 1951 m. rugs. 10 diena, 4:30 val. po pietų, sulaukęs 30 metų amžiaus. Gimęs Chicago, Illinois.

Paliko nuliūdę: mylima dukterė Beverly, motina Sophie Guadalis ir patėvis Juozapas; du broliai: Phil, jo žmona Harriett ir jų 2 dukterys: Sharon ir Joyce; Vincent, jo žmona Rose-Mary ir jų dukterė Geraldine; pusbrolis Juozapas Simonas ir daug kitų giminų, draugų ir pažįstamų.

Kūnas pašarvotas John F. Eudeikio koplyčioje, 4330 So. California Ave.

Šeštadienį, rugs. 15 d., 8:30 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Nekalto Prasidėjimo Patalpą švenčiausios parapijos bažnyčia, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas Sv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Leono Bartkaus giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidojimo ir suteikti jam paskutinįjį patarnavimą ir atsišveikinti.

Nuliūdę liks:

Duktė, Motina, Broliai ir Giminės.

Laidotuvių direkt. John F. Eudeikis. Tel. Yards 7-1741.

Ta proga bus paminėtas ir jų įnašas į Amerikos lietuvių visuomeninį gyvenimą.

—Vyrų oktetas, vedamas A. Gečo, atliko rugsėjo 8 minėjimo programą per S. Barcus radiją, sudainuodamas kelias dainas. Buvo padėkluota ir atitinkamų eilėraščių. Illinoisaus LTB vicepirm. Pr. Šulaitis pasakė tai dienai pritaikytą kalbą.

—Pfc. Henry J. Malinauskas, 23 m. karys, buvo sužeistas Korejoje, kaip pranešama jo tėvams Mr. ir Mrs. H. S. Malinauskams, 33 Central Entrance, Duluth, Minnesotos valstybėje. (Bks).

—140 lietuvių liaudies melodijų per 6 dienas atrinko kartu su Dr. J. Biliu kompozitorius V. Jakubėnas Bloomington (Ind.) universitete. Iš didesnio skaičiaus surinktų Amerikoje lietuvių liaudies dainų V. Jakubėno autoritetu atrinktos tos, kurios mažiau kur buvo girdėtos ir buvo įdomesnės, o be to, Dr. Biliui buvo įdomesnės teksto požiūriu. Dr. Bilius žada išleisti JAV lietuvių liaudies dainų rinkinį, kuriame tilptų apie 300 tekstų ir 200 melodijų. Leidinys atsieis apie \$4,000. Be to, Dr. Bilius leidžia nedidelę knygėlę apie lietuvių dainas anglų kalba. Nors nedidelę (\$100) pašalpą lietuvių liaudies melodijoms užrašyti Dr. Bilius yra gavęs iš paties Bloomington universiteto.

—Vaikų Teatro repeticija bus šį penktadienį (IX.14), 4 val. po pietų, Marquette Parko lietuvių parapijos salėje. Repeticijoje turi dalyvauti visi užsirašiusieji nariai. Be to, jei kas iš neužsirašiusių norėtų dalyvauti, Vaikų Teatro vadovas prašo atvykti į šią repeticiją ir užsiregistruoti pas p. Eidrygevičiūtę-Sprindienę.

SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ PRANESIMAI

Lietuvių siuvėjų (kriaučių) lokalo 269 ACW of A susirinkimas vyks penktadienį, rugsėjo 14 d., 7:30 val. vak. Amalgamated Centro Name, 333 So. Ashland Blvd. Malonėkite visi nariai dalyvauti. —Valdība.

RUDENINIAI ŠOKIAI
Don Varnas Postas rengia rudėninius šokius šeštadienį, rugsėjo (Sept.) 15 d., Dariaus-Girėno Posto salėje, 4416 So. Western Ave. Visus maloniai kviečiame atsilankyti į mūsų pramogą.

—Frank W. Dambrauskas, GELININKAS (PUTRAMENTAS)

Linksmumo ar liūdesio valandose Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Reikale pašaukite: atvyksim į jūsų namus su vainikų paveikslais išsirinkt. ROY R. PETRO (Putramentas)

5519 So. Harlem Avenue
FORTHMOUTH 7-9020.

GUŽAUSKU
BEVERLY HILLS GELININKAS
Gražiausios gėlės dėl vestuvių, bankietų, laidojimų ir dėl kitų visokių papuošimų.

6901 SO. WENTWORTH AVE.
Tel.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

URBA
GELININKAS
4180 Archer Avenue
Phone: LA 3-5800 arba 3-5870

LOVEIKIS
Stučiama Gėlė Telegramu ir Visas Pasaulio Dalis

KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams.
3316 SO. HALSTED ST.
Tel. Yards 7-7308

ROAD TO VICTORY!

7-1139

7-1139

7-1139

7-1139

7-1139

7-1139

7-1139

7-1139

7-1139

7-1139

7-1139

7-1139

LIUDĖSIO VALANDOJ
Sąskaita
MAŽEIK & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned Chapel and
REpublic 7-8600-8601 Parking Facilities.
Tiesa, kurie gyvena kitose miestuose dalyse rašinė koplyčia arčiau jūsų namų

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
TELEFONAS GROVEHILL 6-0142
1410 South 50th Avenue
TELEFONAS TOWNHALL 3-2109 CICCERO, ILLINOIS
KOPLYČIOS VISOSE Miesto DALYSE

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 SO. HERMITAGE AVE.
Tel. Yards 7-1741 ir Bishop 7-9481
4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.
Telefonas Bishop 7-9719
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
Mūsų radio programai šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES 1390 kil.

NARIAI
Chicago
Lietuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
TURIME KOPLYČIAS VISOSE Miesto DALYSE

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone Yards 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET Phone Yards 7-0781

LACHAWICZ IR SUNUS
TEL. VIRGINIA 7-6672 and 6673
2314 W. 23rd PLACE 10756 S. MICHIGAN AVE.

L. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone Pullmar 5-9661

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Phone Yards 7-3401

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone SEeley 3-5711

ALFRED VASAITIS
1446 S. 50th AVE., CICCERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

J. LIULEVICIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone LAfayette 3-8572

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. Yards 7-1138-1139

Taupyk saugiai ir užtikrinsi savo ateitį...
Standard yra stipriausia taupomo įstaiga visoje Amerikoje
TURTAS \$30,000,000.00
ATSARGOS FONDAS \$2,900,000.00
Federal Savings & Loan Insurance Corporation bei Federal Home Loan Bank System narys
STANDARD FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 Archer Avenue, kampas Sacramento Avenue
TELEFONAS: VIRGINIA 7-1141
JUSTIN MACKIEWICH, prezidentas
Istaigos valandos: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 4 po pietų
Ketvirtadieniais nuo 9-tos ryto iki 8 vakaro
Trečiadieniais visai neatidaro

Pirkite iš Lietuviškos Paminklų Dirbtuvės
Dabar yra tinkamas laikas užsisakyti gražų paminklą arba koplyčią (Mausoleum) ant savo mylimo asmens kapo tiesiai iš mūsų paminklų dirbtuvės.
BITTIN IR KAMENSKY ekspertų darbas yra paremtas 45 metų patyrimu. Mūsų paminklų dirbtuvė yra atdara visuomet.
PAMINKLŲ PRISTATOME I VISAS KAPINES ARTI AR TOLI
Bittin and Kamensky Monument Works
3938 W. 111th Street — Tel.: BEverly 8-0005

2—NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.—KETVIRTADIEN, RUGS. 13, 1951

Rockford, Ill.

Ivairios žinios

Per vasaros sezoną lietuvių organizacijos turėjo savo metinius išvažiavimus bei gegužines. Kultūros Draugijos metinis išvažiavimas buvo pasėkmingas; tai viena didžiausių organizacijų lietuvių tarpe. SLA 77 kuopos išvažiavimas buvo gražus ir pasėkmingas; liko kuopai gražaus pėlnio, pasidėkojant komisijai ir darbuotojams, kurie dirbo su nuosirdumu. Kultūros Draugijos moterų skyriaus išvažiavimas Simaichio farmoje irgi buvo pasėkmingas, nes jos moka svečius priimti ir vaišinti, o uždirbtus dolerius suvartoja labdaros tikslams. Lietuvos išlaisvinimui skiria sumą iš savo iždo. Likusių tremtinių Vokietijoje neužmiršta, taip pat ir savo narių tarpe nelaimingus sušėpia. Tai tikros mūsų sesutės lietuvaits.

Tremtinių Bendruomenės išvažiavimas buvo gražus pas Šimaitį farmoje. Vieta graži, kaip Lietuvoje prie šepuės krantų. Suvažiavo svečių daug ir iš kitų miestų: Chicago, Kenosha, Wis., Delavan, Wis., DeKalb, Aurora ir vietiniai senesnieji lietuviai gausiai parėmė savo atsilankymu. Lietus kiek sugadino, bet užsibaigė žavėjiančios gamtos tylymoje su lietuviškomis dainomis; laužas kurenosi, kas pri-

minė Lietuvos Joninių vakarą. Būta ir silpnųjų; nebuvo organizuoto susitarimo; nespėjo apstarnauti svečių, vieni dirbo visą dieną ir vakarą, nebuvo kam jų pavaduoti, ypač ponios pasipuošusios vaikštinėjo iš tolo; gal vėliau išmoks, kad tik organizuotas darbas atnešą naudą.

Amerikos Lietuvių Tarybos išvažiavimas buvo didelis. Svečių privažiavo iš Chicago, DeKalb ir iš kitur. Vietiniai lietuviai parėmė skyriaus sumanytą išvažiavimą. Didelis kreditas rengėjams ir darbininkams, kurie nuosirdžiai dirbo nuo ryto iki vėlaus vakaro. Atrodo, liks gražaus pėlnio.

Neranda sau vietos

Raudonojo azijato garbintojai Rockforde neranda sau vietos. Suvažiavę "Vilnius" pikniko Chicagoje, slapta nutarė pamaneivuoti ir suirusias komunistines eiles sutvirtinti toli nuo Rockfordo sienų. Pasirinko lietuvių daržą prie DeKalb miestelio. Per daugelį metų jie dangstėsi lietuvių vardu, išnuomodavo švedų parką ir surengdavo kermošių, kaukėdavo dolerius raudonos literatūros ir propagandos reikalingams. Pereiti metai buvo jiems nelaimingiausi, kai piketuotojų eilės apstojo vartus Hilcrest parko, kur jie rinkosi ir savo jomarką. Policijos fotografistas nutraukė visus, kurie važiuojo pro vartus. Pla-

čiai spaudoje buvo aprašyta, kad Maskvos agentai prisidengę lietuvių vardu jų parkuose rengia jomarkus ir švedai nutarė daugiau jų neįsileisti. Tai didelis lietuvių moralinis laimėjimas; pilna pergalė bus, kai jie visi atsidsurs Maskvoje.

Dvejos lietuvių vestuvės

Apsivedę naujakurys, SLA 77 kp. narys Jonas Maziulis su panele Genovaite Kudokaite. Vestuvių pobūvis įvyko Kultūros salėje. Svečių buvo apie pusšimtis. Ponai Kudokai išaugino vienišę dukrelę, dramos mėgėją; 2 sūnus, kurių vienas nuo partizanų kovose, kitas vokiečių fronte II pasaulinio karo metu.

Apsivedę Voldemaras Adamkevičius su panele Alma Nutaitaite. Ketina apsigyventi Chicagoje, kur Voldemaras studijuoja kelių ir tiltų inžinieriją. Netikėtumas, brangus svečias Nutaitienės brolis Steponas Soblis atskrido iš Brazilijos į sesers dukrelės vestuves. Pobūvis įvyko norvegų salėje. Svečių dalyvavo apie pusšimtis, daug jaunimo iš Chicago. Naujai sukūrusiems šeimyninį gyvenimą linkiu didžiausių laimčių.

Mirimai

Netikėtai mirė Kazimieras Šiukštis, sulaukęs 66 metų. Buvo tylus viengūnis. Palaidotas laisvai. Buvo geras rėmėjas

Kultūros draugijos klubo.

Taip pat nesirgęs mirė K. Balys, sulaukęs 62 metų. Palaidotas laisvai. Mažai apie jį gauta žinių. Jų artimiesiems ir giminėms mano didžiausia užuojauta.

—Zvalgas.

Detroit, Mich.

Rugiapiūtė su valsu, aftobusus su tešmeniu, ir kas toliau.

Net du kartu Radijo Balso programoje duotas vaidinimas "Rugiapiūtė", kurį parašė J. Pusdešris. Pagamintos plokštelės, parduodamos po 5 dolerius. Spaudoje rašoma, kad tai tikrojo meno kūrinys. Nesiimdamas spresti dėl "tikrojo meno", pažymiu, kad rašyti plokšteles ir platinti po visuomenę tą "Rugiapiūtę" reikia turėti daug drąsos ir labai mažai atsakomybės (responsibility). Būtų ir labai malonu turėti tikros lietuviškos "Rugiapiūtės" plokšteles. Bet kai toje "Rugiapiūtėje" skamba valsai ir polkutes, tai jau visai netinka atstovauti lietuviškos rugiapiūtės vaidui. Ką pasakys svetimaučiai, kai išgirs jiems suprantamus lenkiškas polkutes ir valsus lietuviškoje rugiapiūtėje? O pasikalbėjimas, kažin kodėl nerasta nieko geresnio, kaip tik pakartoti nuvalkiotus senus anekdotus apie kažin kokią šalį, kur apelsinus gamina fabrike, o lėk-

tuvais aria žemę. Tai seni anekdotai apie tarybų Rusiją. Juk lietuviškos rugiapiūtės apeigos labai gražios, nemažai yra specialiųjų rugiapiūtinių dainų, taleninčių bei šeiminių kalbų. Labai gaila, kad to viso nėra vaidinime, o tai kas vaidinime yra visai neapibūdina lietuviškos rugiapiūtės.

To radijo klubo darbuotojai turėtų būti kitokios "rugiapiūtės", kuri vis niekas neišdrįstų pradėti. Choras visai paleistas ir niekas jo likimu nesirūpina. Amerikoje gimęs jaunimas visai iš choro išbėgiojo ir niekas jo nekviečia atgal. Pranešėjai po senovei kartoja vieton "autobusus" — "aftobusus" ir vieton "tashmoo" (telefono distrikas) — "tešmuo". Susirinkimuose visus kritikus išvardina komunistais, ir pasižada ir toliau kalbėti "kaip mano mama kalbėjo". O per radijo žinias praneša kas iš pranešėjų giminių susirgo, kas pasveiko ir kas gerai išsimiegojo. Pats rašytojas Alantas, per tą patį programą ragino gražiai lietuviš-

kai kalbėti, bet matyti, tai nebuvo taikyta patiems pranešėjams.

Zinoma, jeigu susirinkimuose apsilaidimų kaltininkams būtų iškeltas "rugiapiūtė", tai gal pagerėtų bendras vaizdas. Dabar gi pažalatinai tą merry-go-round paskyrė pranešėjai V. Pauža, kaip "spaudos vadovą". Gal todėl "Dirvoje" atsirado Detroito skyrius.

Naujienų skaitytojas.

Apie Suvalkiečių Mišrų Chorą

Lietuvių Suvalkiečių Mišrus Choras po vasaros atostogų pradėjo darbą. Rugsėjo 10 d. turėjo pirmas pamokas "Sandaros" svetainėje.

Choras ta pačia progą turėjo ir pasitarimą. Išrinkti delegatai į Amerikos Liet. Tarybos Chicago skyriaus konferenciją, kuri bus rugsėjo 30 d. Lietuvių Auditorijoje. Choras paskyrė AL Tarybai ir \$25 auką Lietuvos laisvinimo ir vadavimo reikalams.

PERKRAUSTAU BALDUS

vietoje ir iš tolimesnių distancijų. Turiu ilgą patyrimą.

JUOZAS NAUJOKAITIS

6819 So. Rockwell St.
CHICAGO 29, ILL.
Phone: WALbrook 5-9209

CERMAK ROAD

Dantų Laboratorija
DIRBTINUS DANTIS PROTEZUS PATAISO 1-4
VALANDŲ LAIKOTARPYJE

Individualių dirbtinių dantų, plastinių grupių ir dantų specialistas. Pritaiko ir pataiso senus dirbtinius dantis, protezus. Priima kasdien nuo 9 ryto iki 6 vakaro. Pirm. ir treč. iki 8 vakaro, šeštadienį nuo 9 iki 1 valandos.

Olympic 2-3740
4807 Cermak Rd. Cicero, Ill.

METRICK'S PAINT STORE

DABAR YRA
3414 W. Roosevelt Road
KEDzie 3-6800

NEMOKAMAI PRISTATOME VISAME MIESTE.

One coat Flat Paint, 12 gra. \$3.45
žiu spalvų ir baltas. Gal.
Interior Gloss ar Semi-Gloss \$4.35
16 spalvų ir baltas. Gal.

Nuosirdžiai užkvičiame visus atsilankyti į mūsų sandėlį ir apžiūrėti 1951 metų vasaros prekių išpardavimą.

Namams rakandų čia rasite visų žymiausių išdirbų. Pagaminame rakandus pagal užsakymus.

Naujų šeimų kūrėjai, čia sutapys didelius nuostatus. Parduodame urmo kainomis baldus viešbučiams, Rooming House, apartamentams. Karpetai—kilimai, klejonkos, Parlor setai, gaminiai pečiai, skalbiamos mašinos, šaldytuvai, miegamo kambario setai, valgomo kamb. setai, minkšti krėslai, lempos, stalčiai ir kt. reikmenys.

Rašomos mašinėlės, rašomos auksinės plunksnos, laikrodėliai, deimantai, briliantai, auksas ir sidabras papuošalai, radijos ir televizijos aparatai. Lietuviškos plokštelės, lietuviškos gaidos.

Virš 38 metų prekyboje. Lengvi daliniai išsimokėjimai.

JOS. F. BUDRIK, Inc.

3241 SO. HALSTED ST.
Tel. CALumet 5-7237

Baikite savo kančias

arthritis, reumatizmo skausmus, raumenų įtampą, kosėjimą su šiomis slaptomis formulėmis, kurios ejo iš kartos į kartą. Sudėtis grynų žolių, daugelis jų yra retos ir brangios.

Z-G ŽOLIŲ ARBATA No. 17—(\$1.00)—GARSIOJI Skilvio Arbata teikia greitų rezultatų skilvio ligose. Puikiai liuosuoja vidurius, juos sušumuoja.

STANIS Analgesic SALVE—(\$1.00)—duoda STEBETINUS rezultatus.

STANIS IMPROVED FOOT SOAP, ½ sv. gabalas—60c. A 3-in-one Foot Health Treatment padėdį jautrumams, deginamoms, pavargusioms, sūnusoms ar skaudančioms kojomis. Suminkština ir sunaikina nuospaudas ir padų sukietėjimus.

Z. G. Stanis Company

2822 ARCHER AVENUE
Chicago 8, Illinois Dept. N.

ALAVIJA

Alavija (Alijošius) yra gerai nuo vidurių nemalimo, užkietėjimo, malšino gumbo ir dieglių. Jeigu galva skauda nuo netikusio maisto arba jautiesi prarūges, apsunktas, paimk Alavijos grūdėlių nedaugiau kaip žirnio didumo, sukratyk gerai ir nuryk, arba sutarpyk Alaviją vandeninyje ir išgerk, pramuš kad ir kiekiausias vidurius. Alavijos svaras \$2.50, mažiau perkant 6 uncijos už \$1.00. Prisiunciam į jūsų namus.

ALEXANDER'S CO.

414 W. Broadway
South Boston 27, Mass.

FOR REPLACEMENT BUYERS

\$100

ALLOWANCE ON TRADE-INS

FOR FIRST-TIME BUYERS

BEST DEAL

IN TOWN

Come to

Gibson

BUYERS

JAMBOREE!

SEE all exclusive
GIBSON features demonstrated

PRES-TOE DOOR

Pres-Toe, touch toe to foot pedal, door opens. Pres-Toe again, door closes automatically!

FRESH'NER LOCKER

Full width, fully enclosed, keeps meats juicy, salads crisp. Quick chills beverages, too.

SWING'R CRISP'RS

Swing out, lift to work space at a fingertouch. Extra big. Keep vegetables garden fresh.

SUPER LOCKER

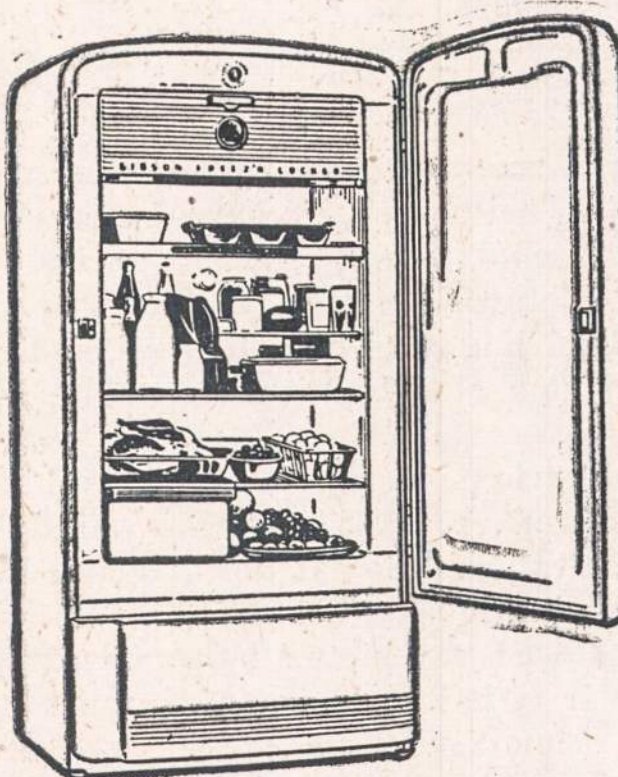
Freezer and Fresh'ner combine to give bigger than ever, 109 lb. frozen food capacity!

DELUXE MODEL 1151 YOUR FINEST REFRIGERATOR

with all these features

Freezer Locker, Fresh'ner Locker, Buttry, Door Racks, Big cold conditioner, Swing'r Crisp'rs... all in America's most beautiful refrigerator with economical full length cold design.

11 CU. FT. of COLD

Gibson
MODEL 931 REFRIGERATOR
BIG 8 CU. FT. of REAL VALUE

- Full width Freezer Locker
- Big Fresh'ner compartment
- Cold conditioner with tall bottle space
- Big Sliding Crisper

An economical refrigerator with all the capacity and features your family needs.

FREE

beautiful

DECANTER

Just for seeing the new Gibson demonstrated. No obligation.

COME IN TODAY

SUPPLY LIMITED

EASIEST TERMS
MINIMUM DOWN PAYMENT
MONTHS TO PAY

\$269⁹⁵

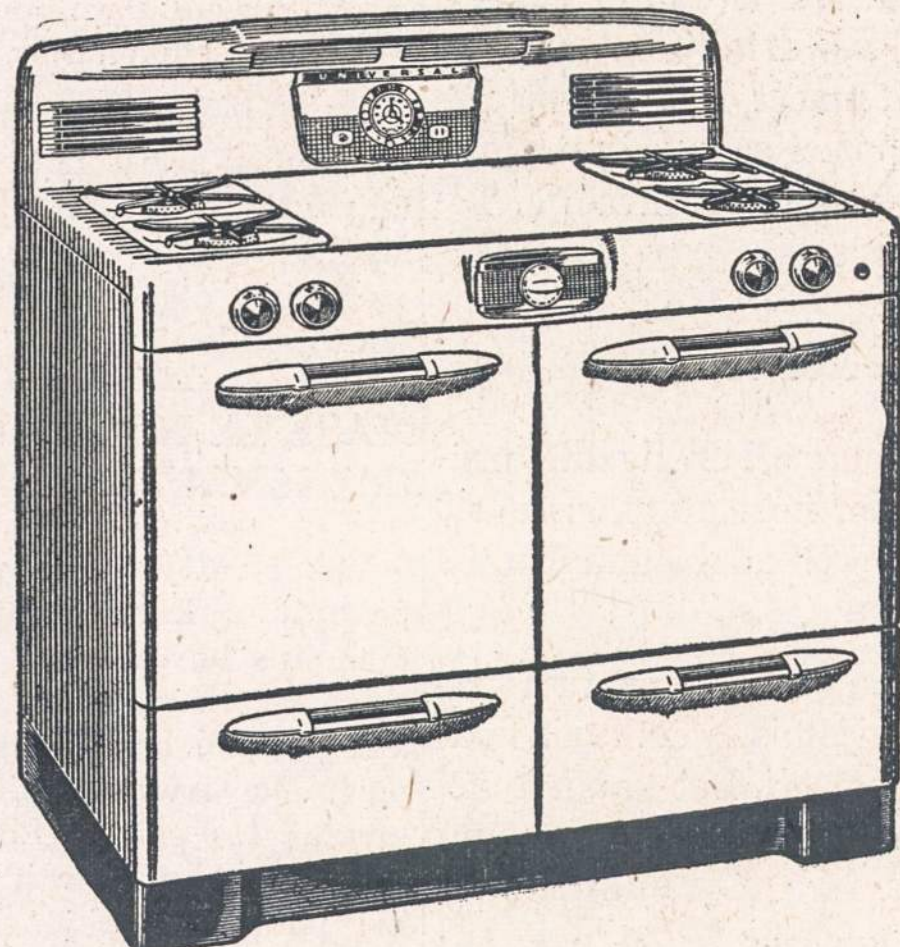
ARBET'S, INC.

1746 West 47th Street
PHONE: VIRGINIA 7-3377

2442 West 47th Street
PHONE: VIRGINIA 7-0700
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

BETTER MEALS—EASIER
WITH A NEW

Universal
GAS RANGE

Quickest boiling heat known—Minute Minder for timing—scorchless low heat for keeping food warm—precision oven with absolute uniformity. That's for busy mothers.

- Simmer-Save Burners • Extra Large 17" Oven
- Absolutely Smokeproof and Fireproof Broiler
- Fluorescent Light. Convenience Outlet. Timer
- Stainless Porcelain enamel all over

Simmer-Save Top Burners bring food to a boil faster than any method known. A turn of the valve till a "click" sounds extinguishes the outside circle of flame for simmering. Turning valve to second "click" reduces inner circle to tiny flames that keep food warm without scorching.

INSUL'S FURNITURE, TELEVISION & APPLIANCE STORE

4151 West Madison Street KEDzie 3-4219

3-NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.—KETVIRTADIEN, RUGS. 13, 1951

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. Phone Canal 6-8509

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
\$9.00 per year in Canada
\$9.00 per year outside of Chicago
\$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy

Užsakymo kaina:
Chicagoje—paštu:
Metams \$10.00
Pusei metų \$5.50
Trims mėnesiams \$3.00
Vienam mėnesiui \$1.25
Chicagoje per išnešiotojus:
Viena kopija 5c.
Savaitei 30c.
Mėnesiui \$1.25

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:
Metams \$9.00
Pusei metų 5.00
Trims mėnesiams 3.00

Užsieniuose:

Metams \$11.00
Pusei metų 6.50
Trims mėnesiams 3.00
Naujienos eina kasdien, išskyrus
sekmadienius. Leidžia Naujienų
Bendrovė, 1739 So. Halsted Street,
Chicago 8, Ill. Tel. Canal 6-8509.
Pinigus reikia siųsti pašto Money
Orderiu kartu su užsakymu.

Sen. Douglasso Ižeidimas

JAV senatė aną dieną įvyko nepaprasta "scena": Illinois valstybės senatorius Douglas, pakilęs iš savo krėslų, isteriškai sušuko ir, susiėmęs galvą, išėjo iš posėdžių salės. Kas jį taip sujaudino?

Paul H. Douglas seniai veda atkaklią kovą senatėje, stengdamasis sumažinti federalinės valdžios išlaidas. Kaip tik dabar senatės svarsto administracijos pateiktą biilį, kuriuo numatoma išleisti apsiginklavimo reikalams 61 milijonas dolerių. Sen. Douglas mano, kad šioje milžiniškoje sumoje yra nemaža bereikalingų išlaidų, kurios galėtų būti išbrauktos arba apkarpytos, nė kiek nepakenkiant krašto gynybos reikalui. Jisai pasakė rūpestingai paruoštą kalbą, siūlydamas visą eilę pataisų prie administracijos biiliaus. Baigdamas savo kalbą, jisai parodė, kad jo pasiūlymai sutaupytų iždai apie bilijoną dolerių.

Nespejo jisai atsisėsti, kai pašoko sen. O'Mahoney (dem. iš Wyoming valstybės), kuriam administracijos šalininkai pavedė vadovauti debatams, svarstant šį biilį, ir padarė pareiškimą, kad Douglasso išvedžiojimais meta šešėlį ant JAV karo tarnybų ir, jei prieš jo žodžius nebūtų pakeltas viešas protestas, tai sovietų žinių agentūra TASS skelbtų žmonėms, gyvenantiems už Geležinės Uždangos, jog Amerikos kongreso nariai neturi pasitikėjimo savo armijos vadų sąžiningumu.

Šita žiauri Douglasso senatoriaus pastaba taip skaudžiai užgavo Wyomingą, kad jį ištiko isteriškas priepuolis.

Tai buvo ne tik žiaurus, bet ir labai neteisingas ižeidimas Illinois senatoriui. Jisai yra visa širdžia atsidavęs savo kraštui. Savo gilų patriotizmą jisai parodė, karo metu įstodamas savanorių ir Marinių korpusą ir kovodamas Pacifiko salose, kur jisai buvo sunkiai sužeistas (viena jo ranka yra taip sužalota, kad jisai nebegali jos sulenkti). Bet dabar jam drebiama ir veidą priekaištas, kad jisai šmeižias Amerikos kariuomenę ir teikiąs moralinę paramą JAV priešams.

Douglasui buvo ypač kartu girdėti šitokių priekaištą iš stambaus šulo demokratų partijos, kuriai jisai pats priklauso. Administracijos šalininkai, matyt, ima vartoti panašias priemones ginčiuose su opozicija savo partijoje, kaip Wisconsin McCarthy, puldamas administraciją. Tokia taktika demokratams nepagelbės.

Nesveikas Oras Generolams

Sovietų armijos laikraštis "Raudonoji Žvaigždė" praneša apie mirtį dar vieno generolo, nesulaukusio nė 60 metų. Jisai rašo, kad mirė gen. maj. Nikolai Zamiatin, 56 metų amžiaus; nuo ko mirė, nepasako.

Generolai sovietų armijoje gauna geras algas, turi tarnus ir naudojami įvairiomis privilegijomis, apie kurias paprastas raudonarmietis negali nė svajoti. Bet kažin kodėl per paskutinius kelerjus metus jie dažnai miršta būdami palyginti dar neseni.

Gal būt, jie stovi per arti prie "Stalino saulės". Labai nudegti saule yra pavojinga žmogaus sveikatai.

Apžvalga

SIŪLO ŠAUKTI PLATESNĘ KONFERENCIJĄ

Tarp įvairių spaudoje pasirodžiusių balsų apie VLIKo derybas su Lietuvos diplomatais ir jų vadinamuoju "šefu" L. Zoraičiu, atsiliepė šituo klausimu ir p. J. Audėnas. Kanadiečių "Nepriklausomoje Lietuvoje" jisai kritikuoja Zoraitį, bet kartu ir VLIKą. Pirmasis elgiąs per daug saivališkai, o antrame esą bereikalingo vienos srovės užsispyrimo "dominuoti".

J. Audėnas pageidauja, kad ir derybas ateitų ne vienas "šefas", bet visas diplomatas kolektyvas "su bendra visų suformuluota nuomone, ir kad VLIKą sudarantis grupės "peržiūrėtų VLIKo sudėtį" ir mažą mažiausia bent išleistų į savo tarpą Mažosios Lietuvos Tarybos atstovą. Toliau jisai rašo:

Kad to būtų pasiekta, kad būtų suformuluota mūsų valstybės atstovavimo koncepcija, kad būtų giliau apibėtos mūsų valstybės sienos, kad būtų vienigiau suformuluota mūsų nuomonė santykiuose su mūsų artimaisiais kaimynais, kad būtų aptarta Lietuvos vieta Europos valstybių sambūriuose, kad būtų konsoliduota visa lietuvių išeivių visuomenė, remti visas mūsų politines institucijas, — turėtų būti sutarta sušaukti platesnės apimties politinę konferenciją ir pasinaudoti malonių Amerikos Lietuvių Tarybos pasiūlymu tokią konferenciją sušaukti ir ją globti...

Čia yra konstruktyvių minčių, apie kurias visiems suinteresuotiems veiksniais ir asmenims reikėtų rimtai pagalvoti.

Iš tikrųjų juk dalykas dabar eina ne apie tai, kas pirmas nubėgs į išlaisvintą Lietuvą ir pateks į jos valdžią, o apie tai, kaip lietuvių tautą išgelbėti nuo sunaikinimo ir išpauoti ją iš svetimų jungo. Šiems uždaviniams reikės dar labai daug pastangų, ir jų sėkmingumas žymia dalim pareis nuo laisvėje gyvenančių lietuvių sugebėjimo vienigai ir efektingai dirbti. To galima pasiekti tik diskusijų ir susitarimo keliu, padėjus į šalį asmenų bei partinių grupių ambicijas ir separatizmo tendencijas.

Jei lietuvių nesugebės susitarti ir sudaryti vienigą frontą, pagrįstą demokratybės principu, tai jie gali praleisti istorinę progą atgauti laisvę savo gimtajam kraštui.

MASKVA NEGAILESTINGAI IŠNAUDOJA ČEKUS

Vakar rašėme apie stambius pakeitimus, kurie paskutinėmis dienomis buvo padaryti Čekoslovakijos valdžioje. Vieni juos aiškina tuo, kad Pragoje paėmė viršū "nacionalistinis" elementas tos šalies komunistų partijos vadovybėje ir kad čekiškai padarė posukį "įtūzmo" kryptim; kiti, priešingai, mano, kad kompartijos viršūnės

pertvarkymu tapo užtikrinta griežtesnė Maskvos kontrolė Čekoslovakijoje.

Mums atrodo, kad teisingesnė nuomonė turi "N. Y. Times" korespondentas Dana Adams Schmidt. Iš Paryžiaus jisai rašo, kad SSSR valdovai stato vis didesnių ir didesnių reikalavimų Čekoslovakijos ūkiui, stengdamiesi išspausti iš jos paskutines sultis. Kai šitas spaudimas neduoda pageidaujamų rezultatų, tai yra keičiami valdžios nariai ir naujiems asmenims pavedama atlikti tai, ko neįstengė senoji vyriausybė.

Iki šiol vyriausiasis Kremliaus įsakymų vykdytojas Čekoslovakijoje buvo generalinis komunistų partijos sekretorius Rudolf Slansky. Jisai tapo pašalinintas iš tos vietos dėl to, kad jisai nepajėgė patenkinti padidėjusių Maskvos reikalavimų. Naujas partijos bosas dabar yra Karel Bacilek. Jo uždavinys yra pakelti Čekoslovakijos sunkiosios pramonės gamybą daugiau, negu buvo numatyta pagal 1951 m. planą: jį turi iki šių metų galo pasiekti kvotas, nustatytas 1953 metams!

Čekų sunkiosios pramonės gaminiai yra gabenami Rusijon. Lengvoji pramonė, kuri aptarnauja vietos gyventojus, yra apleista.

Bacilek turės žiūrėti, kad čekiškai gamintų sau dar mažiau, o visą savo energiją sukoncentruotų tose pramonės šakose, kurios tarnauja Rusijai. Čekoslovakija yra paversta sovietų kolonija.

Skaitytojų Balsai

VLIK'AS IR TOLIAU PRIVALO VADOVAUTI

"Šiuo metu lietuviškoje spaudoje daug rašoma ir diskutuojama apie Lietuvos Resistentų Santarvę, jos veiklą ir siekimus." — taip Vienių 35-me numeryje stambiausia antrašte pasiskelbė apie iki šiol Amerikoje visiška kaimo lietuvių rezistentų santarvę. Nemanoma, kad tokiame senam savitraščiui Vienių tenka nurodinti klaidas, bet kai netiesa bado akis — tylėti negalima.

Iki šiol lietuvių visuomenė tegirdė, kad "diplomatus šefu" St. Lazoraitis toli siekiantis užmačias, jo nenumaldomą norą pagal "Kybartų aktą" kontroliuoti demokratiniuose kraštuose tebeveikiančių Lietuvos atstovų veiklą ir į išlaisvintą Lietuvą grįžti su nelemta Smetonos konstitucija, pagal kurią p. St. Lazoraitis be tautos išrinkimo ir prezidentu galėtų tapti. Ir tik iš Vienių skaitytojų sužinojo, kad jau veikia lietuvių rezistentų santarvė, atseit, didelis politinis sambūris, kuris stovi St. Lazoraitio kėslų sargyboje. Į viešumą išlindo ir tos "santarvės" pirmininkas p. St. Kuzminskas, kuris St. Lazoraitio klaidėjimui atkartoją. Tai vis pagal vadistinio stiliaus pavyzdį: ką vadas tarė — pavaldiniai padarė.

Reikia giliai apgalvoti, kad sunkiausiai pavergtos tėvynės išlaisvinimo kovos metu liūdną veido ginkla nešis su pigios propagandos žodžių žaismu Vienių kelia "šefu" garbei didelių alaus ir puola Vyriausią Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą — VLIKą. Bet iš dalies ir gerai, kad apuokas išlenda iš palėpės ir dienos šviesa. Skaitančioji visuomenė turi progos geriau

susipažinti su ta diplomatu lozoriu santarve ir jos pirmininku.

— Kodėl ir kada įsisteigė Lietuvių Resistentinė Santarvė? — pats savęs klausia St. Kuzminskas. Ir čia pat atsako, kad rezistentinė mintis ir kova gimė 1940 m. birželio mėn. Nuo to laiko mintis ir kova likusi ta pati, tik jos formos ir metodai, esą, keitėsi pagal aplinkybes ir reikalavimus. LRS esanti naujauja forma ir metodas senai rezistentinei minčiai išlaikyti ir kovai tęsti...

Koks gudrumas! Kokia gili ir neaprepiama išmintis! Santarvė! Koks skambus žodis! Ir kodėl ne draugija, sąjunga, ratelis? O todėl, kad jokių pavadinimų susikūrimas gali stoti visi pilkieji žmonės, ten būna susirinkimai ir valdybos ir kitų organizacinių vienetų valdomųjų rinkimai. O santarvė, tai jau valstybės vyrų susitarimas. Kitaip sakant, šiuo atveju atskirų anketinių asmenų viešas ar slapas susitarimas. Tą patvirtina ir pats St. Kuzminskas, sakydamas, kad LRS nėra partija ir neturi dogmų. LRS rūpi tik pati išlaisvinimo kova, kurią baigs nepriklausomoje Lietuvoje [...].

Ką ta sakiniu maišalynė reiškia? O reiškia tai, kad tik St. Lazoraitis ir St. Kuzminskas stovėjo ir tebestovėtautos rezistentinės kovos prasykėje, o dabar naują formą jai davė, sukurdami kokią tai santarvę, kuri esanti beveik lygi VLIKui, ir kuri net vyriausybę gali sudaryti. Tik nenori... Ką ta "santarvė" veikia? Neturėdama jokio statuto, jokio organizacinio apyvaidalimo, ji veikianti, pirmiausia, pilnai painformuodama "Lietuvos Diplomatijos Šefą." O darbo metodai sudarą atskirą ir sudėtingą problemą. Ne kiekvienam pilkajam žmogui tas gali būti suprantama.

Toliau, St. Kuzminskas skundžiasi, kad "...finansinė mūsų būklė šiuo metu labai bloga. Tautos Fondą valdo VLIKas, tad jo lėšos savaime mums nėra prieinamos."

Kokie dideli apetitai! "santarvininkų"! Ir konspiratorių lizdą susimetę ir norėdami VLIKo veiklą paralyzuoti jie, kaip tas katinas žiūrėdamas į pakabinatą lašinių pištį, laišosi, galvodami, koks riebus kšnis būtų Tautos Fondo išdas. Galima beveik užtikrinti, kad "Amerikos lietuvių nei vieno dolerio neduos "santarvininkams". Tie, kurie ardo lietuvių vienybę, kurie nori atimti lietuvių tautai teisę demokratiniams pagrindais tvarkyti savo valstybinį gyvenimą, — tie nesusilauks iš Amerikos lietuvių paramos ir priitarimo.

— St. Lazoraitis demokratine Amerikos lietuvių visuomenė gerai pažįsta, jo užmačias atmetė. Tas pats pasakytina ir apie "santarvės" pirmininką St. Kuzminską. Iš tų šiaudų neduos grūdų.

Jeigu koks nors esą ar buvęs Lietuvos diplomatas ar VLIKo narys sabaotuoja Lietuvos išlaisvinimo reiką, susidėdamas su diplomatu lozoriu santarve, — pavojaus didelio nėra. Tik tokie asmenys tegul išeina į viešumą nusiėmę kaukes, o tada ir jiems patiems išeis į naudą, nes jie patirs visuomenės nuotaukas. VLIKas yra viso pasaulio lietuvių remiamas, VLIKas yra atstovaujamas visos lietuvių politinės partijos, VLIKas ir toliau privalo vadovauti Lietuvos išlaisvinimo kovai.

— Lietuvos Universiteto ir aukštųjų mokyklų profesorų parašytos šios knygos gaunamos "Naujienu" raštinėje: Pr. Jodelė, Geologiniai tyrinėjimai technikos žvilgsniu (Kaunas 1922); V. Ruokis, Neorganinė chemija (Kaunas 1923); M. Biržiška, Dainų atsiminimai iš Lietuvos istorijos (Vilnius 1920); I. Končius, Ūkininko dangus, taikomios meteorologijos vadovėlis ("Kultūros" leidinys, 1925); taip pat G. Valančius, Lietuva ir Karaliaučiaus kraštas.

KALBOS DALYKAI

REDAGUOJA
DR. P. JONIKAS

TRAKAS

Liaudyje trako sąvoka yra gana bendra, nors nestinga šio kio tokio įvairumo. Pagrindinis trako supratimas yra vieta, kur anksčiau augo miškas. Todėl ta vieta gali būti laukas, ganykla ir net miškas, jei toji vieta, miškai iškirtus, nebuvo kultivuojama. Apkritai, trakas susijęs su plotu.

Milkė savo 1800 metais Karaliaučiuje spausdintame lietuvių vokiečių žodyne mini traką ir paaiškina, kad tai esanti vieta, kur miškas yra išdeginąs. Kiek vėliau jis ten pat deda paaiškinimą, kad trakas esąs kirtimo atžalynas. Trakininkais Milkė vadina žmones, kurie apsigyveno išdegtino miško plote, o trakiniais jis vadina "Krummholz", atseit, kreivą ir kartu sukapotą medį.

Žemaičiuose (p. P. Razminas) traku vadina blogu, retu mišku ir krūmais apžėlusį plotą, kiti (kun. S. Būdavas) — mažą iškirstą miškelį. Apie Kražius traku vadinama viena ganykla, kur jokių miščių nėra.

Dzūkuose, apie Valkininkus, esama vieno trako, kuris yra vidutinio amžiaus pušinis miškas, apie Marcinkonis (J. Miškinis) traku vadinamas vienas grynas beržynas.

Suvalkijoje traku vadinamas miško naujienos, tai yra, po miško išdirbtą dirva (Basanavičius, Lietuvių Tauta, I t. 115 psl.).

Trakinis plotas yra pereinamoji stadija iš miško į žmogaus kultūroms naudojamus plotus.

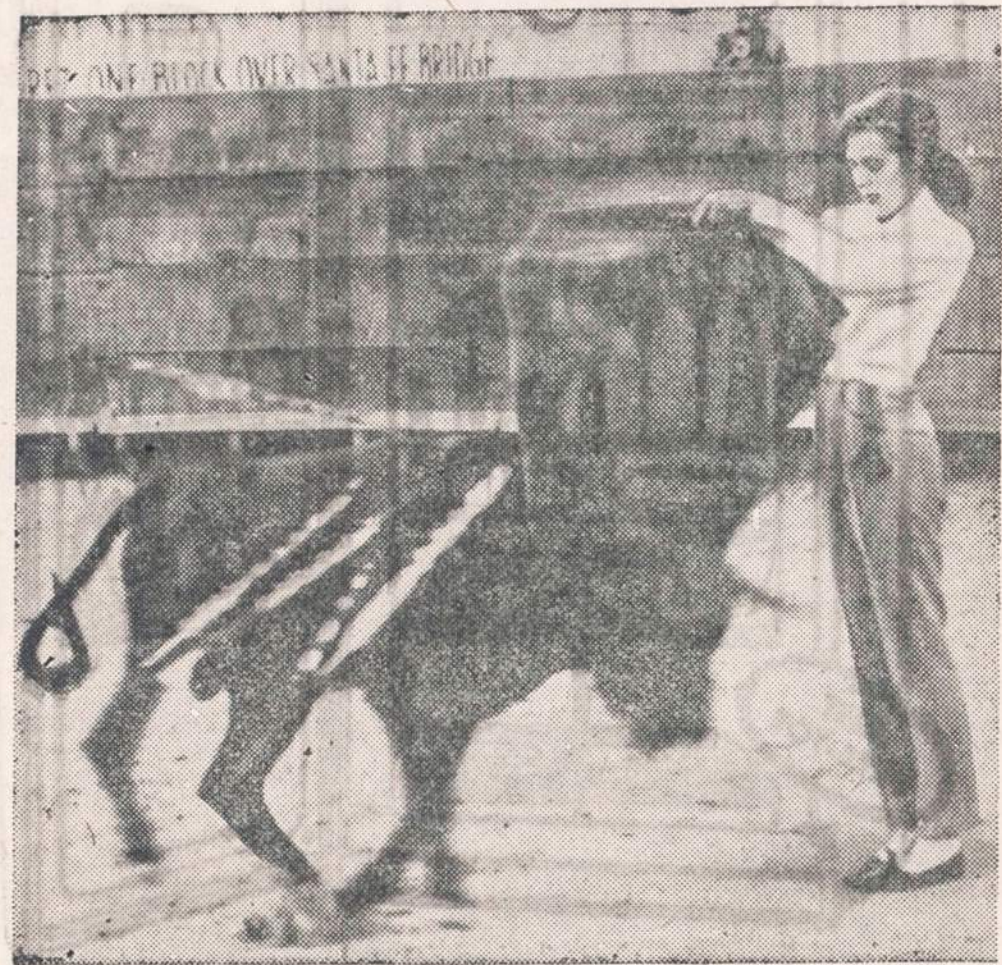
Kalbininkas K. Būga savo "Aistiskose studijose" aiškina šio žodžio kilmę ir pateikia kelias jo reikšmes. Greta šlaito pavadinimo, to žodžio reikšima pakaita, sūkis, atmaina. Trakiniai šiaudai reiškia kreivus šiaudus.

I miškininkystės mokslą šį žodį įtraukė a.a. prof. P. Matulionis. Jis, nebe kalbininkų žinio (jis su jais artimiai bendradarbiavo ir tarėsi), suteikė trako reikšmę visoms medžių veislėms, kurios auga po pagrindinio arba tarp pagrindinio miško ardo sluoksnio. Pvz. jei esama pagrindinės veislės eglės, o po jos auga lazdynas, šunobelė, šermukšnis, gluosnis, t. y. medžiai, kurie niekad eglės aukštumo nepasiekia. Tai visos tos veislės Matulionio buvo pavadintos traku, norint atstoti kitų tautų miškininkystės literatūroje naudojamus toms veislėms pavadinimus (rusų — podlesok, vokiečių — Unterholz). Be abejo, jam to termino reikėjo, ir, besitarėdamas su žinovais, jis jo griežėsi. Tačiau trakas yra visų pirma plotas, bet ne medžių veislė. Ir jeigu derlingose žemėse, mišką nukirtus, palieka kaip tik žemės, o ne medžių veislė, tai negalima pavadinti, nes smėlėtoje žemėje dažnai, be pušies, niekas ir neauga, ir, ją iškirtus, niekas nepalieka augti.

Matulioniškas trako supratimas giliai įleido šaknis lietuviškojo miškų literatūroje ir jį sunku būtų pakeisti. Čia norima iškelti klausimą, kad vis dėlto jis nėra tikslus, kaip ir daugelis Matulionio paskubomis sukurtų terminų. Autoriaus nuomone, žemėgės miško veislės tikėtų pavadinti trakinėmis veislėmis arba trakinėmis, bet ne traku.

K. Ščenulevičius Jr.

Red. priedas. Dedame šį str. kaip miškininko specialisto balsą miško terminologijos klausimu, nors, žinoma, visų svarbesnių kalbinių išgalių autorius nekalbininkas ir neiškelia. Tuo pačiu pagrindu vėliau įdėsime šio autoriaus pasakymų ir dėl kitų miško terminų.

21 metų amžiaus Patricia McCormick gerokai įžezino bulių Juarez, Mex., arenoje, o vėliau jį užmušė. Ji nesilaikė toreadorų taisyklių, bet teisėjai paskyrė jai nužudytą buliaus ausį.

DR. P. JONIKAS

LIETUVIŲ KALBOS ISTORIJA

21.

(Tęsinys)

Didžiojoje Lietuvoje daug sunkiau tevyko sukurti vieną visiems lietuviams bendrinę kalbą bei jai pasirinkti tinkamą tarmę. Čia ir kraštas didesnis negu Maž. Lietuva, ir įvairių tarmių daugiau, ir platesnio organizuoto rūpinimosi vienodos kalbos nustatymu nebuvo. Ilgą laiką čia turime keletą bendrinių kalbų, besiremiančių atskiromis tarmėmis, daugiau pritaikytų didesniems ar mažesniems krašto kampams.

Pirmasis žinomas Didž. Lietuvos rašytojas Mikalojus Daukša, kilęs iš vidurio aukštaičių, rašo savo gimtosios tarmės pagrindu. Tačiau įmaišė ir kitų tarmių lyčių, ypač žemaitiškų žodžių. Mat, jis pats buvo buvęs įvairiose vietose, žemaičiuose ir rytiečiuose, ir, be to, norėjo, kad ir kitų tarmių žmonės jo raštus lengviau suprastų.

Tačiau toli gražu Daukša visiems neįtikėjo. Jo katekizmas (1595) rytų aukštaičiams buvęs vietomis nesuprantamas. Todėl tą patį katekizmą rytiečiai 1605 m.

antrą kartą išsiivertė jau į savo tarmę⁹⁹. Nežinomas katekizmo vertėjas jo prakalboje rašo:

"Ataio ausiump mąno ne vieno žodzye/ kuriē neyszmānu sakos Cathchismo pērgulditu/ nuog io milistos kūngo Mikaloiaus Dāukszos Kanoniko Bažniczios Zemāycziu/ iog esus ānas pērguldis ii Zemāytiskazky/ ir gyeide anis nuog miani/ idant Lietuviszkay butū pērgulditas. Tey žynāu idant/ iog io milistay/ ir Lietuway ir Zemāyciamus norēdamas gierey padarit/ abēietuy Cathchismu pērgulde/ ir todrin abeiois giminės žodžius pagulde."

Ir rytų aukštaitis, kilęs bene nuo Anykščių, Konstantinas Sirvydas rėmėsi savo rytiečių tarme, nors irgi negryna. Pvz. jis vartoja *szwintas* ir *szwentas*, *draugi* ir *draugie* (=drauge); visur dg. vt. galūnę rašo *-se* (*kitaose tarnuose, kumpuose* "kampuose"), nors rytietiškaai turėtų *-si* rašyti.

Panašius rytiečių tarmės pagrindus buvo leidžiamos ir evangelijos¹⁰⁰, kartojamos maždaug nuo XVII a. vidurio dar ir XVIII a. Jose irgi randame primaišytų kitų tarmių lyčių, kol XVIII a. pradžioje tos evangelijos

⁹⁹ Katechizmas arba pamokimas vienam kviamgi krikščioniv reykiamas. Vilnių 1605.

¹⁰⁰ Su lenkišku ir lietuvišku tekstu, vadinamosios lenkiškosios ir lietuviškosios evangelijos (Ewangelie polskie y litewskie).

imamos vėrsti į vidurio aukštaičių bei pagaliau vakarų aukštaičių tarmę. Tam pasukimui, matyt, turėjo įtakos, be Daukšos tradicijos, ir Maž. Lietuvos bendrinė kalba su savo vakariečių tarme, kuri jau visas pusšimtis metų gramatiškai buvo kanonizuota (1653) ir įsigalėjusi.

Tam tikru tarminiu mišiniu, kurio pagrindą vis dėlto sudarė vidurio aukštaičių tarmė, rėmėsi ir anoji 1737 m. anoniminė gramatika. Pvz. čia rašoma: *antis, rasant, szqtu, tame pone* (taigi vidurietiškaai bei vakarietiškaai); toliau: *ptesz, ptesz* (=ptęšk su kietu l, kaip vidurio aukštaičiai); pasitaiko ir rytietiškių lyčių (*nusigindaw, unt, skindaw*), net žemaitiškų (*didę, žo-dę*). Toks bei panašus tarminis mišinys paprastai sudaro bendrinę kalbą, kol iš pradžių nėra tvirtų ir aiškių gramatinių taisyklių. Mat, autoriai pažįsta ne vieną tarmę, o patys dar, norėdami įvairių tarmių atstovams įtikti, iš dalies tyčia tarmines lytis maišo, o iš dalies tai padaro netyčia, nejučiomis pasisavindami iš kitų tarmių bei kitatarčių rašytojų svetimų savo tarmei formų.

Dar ilgą laiką galutinai nenusistoję viena tarmė bendrinės kalbos pagrindu. Ir XIX a. rašoma paprastai tarminiais mišiniais, kurių pagrindu eina įvairios tarmės: rytiečių (Ažukalnis-Zagurskis, A. Strazdas ir kt.), vakarų aukštaičių (A. Tatarė, M. Akelaitis, J. A.

Vištelis ir kt.) ir žemaičių (Pabrėža, Daukantas, Valančius, Ivinskis ir kt.). Tarmės požiūriu kai kurie autoriai mano įtikti įvairiatarmiams skaitytojams tuo būdu, kad autoriai rašys savo tarmę, o skaitytojai jį raštus kiekvienas persiskaitys savo tarmę, t. y. į savo tarmę "išsivers". Pvz. jei rytietis parašo savo tarmę *žasis*, tai vakarietis turįs skaityti *žasis*, žemaitis *žansis*, žontas ir t.t.¹⁰¹. (apie 1850) tokio nusistatymo laikėsi ir S. Daukantas. Kiti vėl (pvz. A. Baranuskas) manė, kad rašte reikią atsižvelgti į visas tarmes, jas suderinti, o raštą perskaityti jau kiekvienas galįs savo tarmę.

Bet šiekie sumanymai buvo nepraktiški. Todėl ilgainiui bendrinės kalbos pagrindu įsigalėjo viena tarmė — vakarų aukštaičių. Į ją visų buvo sukama jau nuo XIX a. pradžios, net ir dar anksčiau. Pvz. Valančius, nors pats kilęs iš vakarų žemaičių (vad. dounininkų) kampo, rašo paprastai aukštaitiškai vakarietiškaai *waj-kaj, diena, piemuo*, nors pasitaiko ir žemaitiškų lyčių (*dirbdamis* "dirbdami", *uęns* "vienas") arba ir maišytinių (*pįjmuo*), kartais net klaidingai suaukštaitintų (*mergajze* "mergaitė", *māze* "matė" ir t.t.).

¹⁰¹ Šį būdą siūlė kun. A. Kikutis (Kitevičius) savo giesmyno "Hymny Ojcow świętych" (1848) prakalboje.

(Bus daugiau)

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO

208 SLA Moterų kuopos veikla

Vasaros atostogoms praėjus, visur pradeda reikštis rudens veikla. Jeigu spręstume iš 208 SLA Moterų kuopos rugsėjo mėnesio susirinkimo, kuris buvo gausus pilnos energijos narėmis, gerasi sumanymais dirbti, tai šis sezonas turėtų būti našus darbais ir organizacijai naudingas.

Kaip kiekvieną rudenį, taip ir šiais metais kuopa rengia labdaros naudai pramogą. Tai bus

linksmas vakaras su kortų lošimu. Pramoga įvyks antradienį, spalio 9 d., Dariaus—Girėno svetainėje, 7:30 valandą vakare. Bus įvairių dovanų prie įėjimo bilietų ir prie kiekvieno stalelio. Žinoma, bus ir vaisės. Įėjimas tik 85 centai, įskaitant ir taksius.

208 SLA Moterų kuopos parengti visuomet skoningai paruošti ir gražiai pravedami. Šios programos rengimo komisijos pirmininkė yra Irene Brenner, komisijos narės ponios: Krause, Jacobs, Kondrat, su val-

dybės narėmis ponios Yonaites, Micevič, Jagiella, Shimkus, Satkauskas, Brodemus ir Endziulis.

Dalyvaus ALT konferencijoj

Kuopa nutarė dalyvauti Chicago Lietuvos Tarybos konferencijoj rugsėjo 30 d., paskirdama \$10.00 auką. Šios atstovaus kuopa minėtoji konferencijoj: M. Micevič, A. Dailidonis, A. Jagiella ir V. Shimkus.

Molonu buvo matyti mūsų energingą narę Theodora Brodemus susirinkime ir kad ji vėl sveika ir geros nuotaikos. Galimės, kad viena iš kuopos korespondentų, būtent, J. Ošinskienė, jau kuris laikas serga ir gulė ligoninėje. Linkime jai kuo greičiausiai pasveikti ir sustiprėti.

Narės atsisostojusios minutės tyla ir susikaupimu pagerbė atminimą rugpjūčio 8 dieną mirusios Antaninos Rudzikienei, tuo reikšdamos užuojautą vėlionės dukroms ir šios kuopos narėms Marytei Micevičienei ir Rožytei Platkauskienei.

Po oficialaus susirinkimo ėjo socialinis pobūvis. Lošėm kortomis, šnekučiavomės ir malonij nuotaikoj praleidom dar valandėlę laiko. NMG

Lietuviai karo invalidų ligoninės programoje

Rugsėjo 22 d. Edw. Hines Jr. Memorial Hospital esantiems karo invalidams ruošama pasilinksminimo programa.

Šioje programoje dalyvaus ir lietuvių liaudies šokių šokėjai: John Buračas, pirmininkas, 2417 So. Hoyne Ave.; Cecelia Pukšmis, 1734 So. Union Ave.; Richard Crisius, 5310 No. Lock-

wood Ave.; Clem Gauskas, 4617 So. Homan Ave.; Alex Gimbut, 4415 So. Talman Ave.; Bernice Kiminskas, 4000 So. Talman Ave.; Ellen Pius, 6733 So. Campbell Ave.; Frances Williams, 11236 So. Drake Ave.; ir John Masuka, akordionistas, 2444 W. 46th St.

Racine, Wis.

Gegužinė

Gražios vasaros užbaigimui Amerikos Lietuvių Tautinės

Sandaros 35 kuopa ruošia linksmą pikniką rugsėjo 16 d., 1 val. po pietų miesto Lincoln Parke, prie medžių apaugusios antkrantės ir plačios žaliuojančios aikštės.

Reikia važiuoti Spring Street, tiesiai į vakarus Red Line busais.

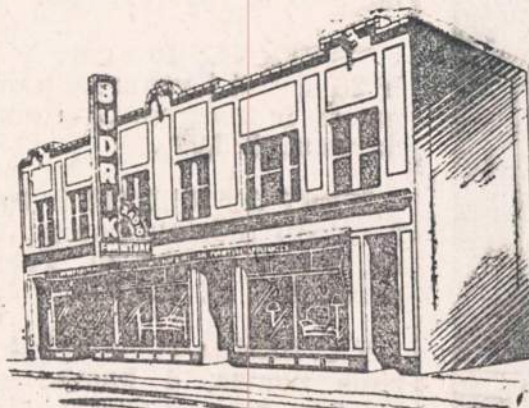
Turėsime bėgimo lenktynes. Bus vašių ir muzikėlė šokiams. Tikimės sulaukti svečių iš Chicago.

Maloniai kviečiami vietiniai ir visos apylinkės lietuviai atva-

BUDRIKAS UŽDARO VIENĄ KRAUTUVĘ

Prekyba bus varoma po vienu stogu ant 3 lotų.

3241 SOUTH HALSTED STREET.

KRAUTUVĖS VALANDOS: nuo 9 val. ryto iki 9 valandos vakaro pirmadieniais ir ketvirtadieniais; antradieniais, trečiadieniais, penktadieniais ir šeštadieniais iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais (nedėliomis) uždaryta.

JOS. F. BUDRIK, INC.

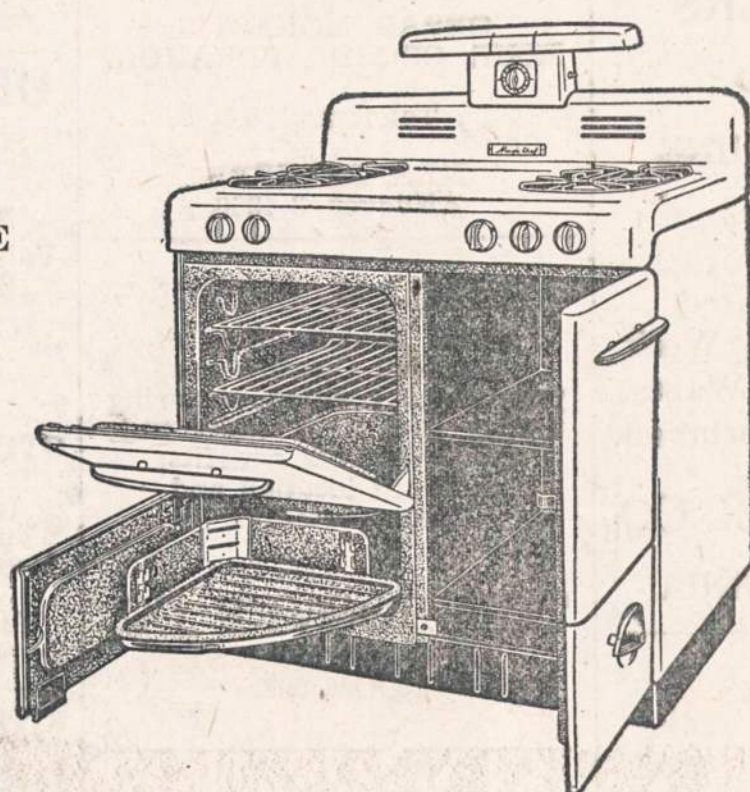
3241 S. HALSTED ST. CHICAGO 8, ILL.
Tel. CALumet 5-7237

Budriko žiemos radio programa leidžiama sekmadienio vakarais 5:30 P. M. Chicago laiku iš WCFL, 1000 kilocycles Radio Stoties.

Magic Chef
MADE THE WAY
YOU'D MAKE IT
FOR YOUR DREAM
KITCHEN

TERMS TO
SUIT YOUR
CONVENIENCE

SEE
IT
NOW

SO MUCH FUN TO COOK ON -
SO EASY TO USE AND CLEAN -
SO VERY BEAUTIFUL

SEE IT NOW AT

UNION APPLIANCES

40 SO. CLINTON ST. DEarborn 2-4838

TAUPINTOJŲ SKAIČIUS DIDĖJA

Atsilankiusieji džiaugiasi gražiai įrengta mūsų raštine ir skubiu palarnavimu. Taupytojams mokame geras dividendus. Prienamomis sąlygomis skoliname pinigus už namus. Parduodame ir keičiame Jungtinių Amerikos Valstybių Taupymo Bonus.

Visų santaupos yra
apdraustos iki
\$10,000.00

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago 8, Illinois
Telefonas: HAYmarket 1-2028.

Valandos: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 valandų vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais ir šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 12 vidudienio.

NE TIK ŠIMET, BET JAU PER **46** METUS
LIETUVIAI PELNINGAI TAUPO

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION
2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. VIrginia 7-7747
Savings Insured to \$10,000 by F.S.L.C.

To a
Sure thing

Sakyk Seagram's ir buk UŽTIKRINTAS

Seagram's 7 Crown. Blended Whiskey. 86.8 Proof. 65% Grain Neutral Spirits. Seagram-Distillers Corp., N. Y.

TAUPYKITE

KUR visada buvo ir yra išmokamas aukštas dividendas.
KUR pinigai buvo ir yra išmokami pagal pareiktą lavimą.

ateičiai. Pasidėkite taupomus pinigus CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION, kur kiekviena santaupa pilnai apdrausta iki \$10,000.00 — by an Agency of the United States Government.

KUR tamsta gali atlikti visus savo ir savo šeimos finansinius reikalus.
KUR 27 metų patirtimas užtikrina visiems saugų ir teisingą patarnavimą.

Dėl paskolų geresnėms sąlygom, perkant arba statant namą, visada pasimatykite su mumim. Mūsų turtas yra virš septynių milijonų dolerių — \$7,000,000.00.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6236 South Western Avenue

GROvehill 6-7575

J. PAKEL — Prezidentas

žuoti į pikniką. Nuo likusio pelno 10% skiriama Lietuvos išlaisvinimo reikalams.

—M. Kasparaitis.

YArds 7-3526, Res. Rivers 7-0057
DR. G. J. BYLAITIS
VIDAUS IR NERVŲ LIGŲ
GYDYTOJAS

DR. J. G. VALAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4038 So. Archer Ave.

prie California Ave.
VAL: kasd. 6-9 pm, šėst. 1-6 pm
išskyrus sekmadienį ir trečiadienį.

Dr. Joseph F. Meus, Opt.

Val: 10:00 ryto iki 6:00 vakaro.
Pirm. ir ketvirt. 10:00 iki 9:00 vak.
3982 Archer Ave. LAfayette 3-4151

Asthma
Hay Fever...

Why suffer when something will help you? After your symptoms have been diagnosed as Asthma or Hay Fever you owe it to yourself to investigate.

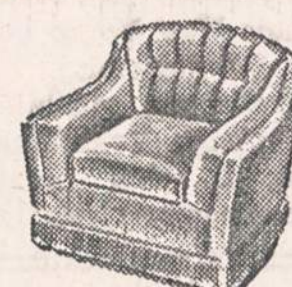
ASTHMA NEFRIN

If you are a user of AsthmaNefrin, please bring in your nebulizer for free inspection and servicing.

TRAFICANTE BROS. DRUGS
2301 W. TAYLOR ST.
759 S. CALIFORNIA AVE.

CONRAD Photo Studio

(lietuvis fotografas)
Specialybė vestuvėms.
\$15.00
vertės dovana jaunavedžiams, atnešus šį garšninimą.
414 W. 63 ST.
Telefonai:
ENG. 4-5840
ENG. 4-5883

PROGRESS LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVĖS

PEČIAI, ŠALDYTUVAI, TELE-
VIZIJOS APARATAI, SKALBIA-
MOS MAŠINOS, BALDAI, MAT-
RACAI, KILIMAI, LOVOS IR
VAIKŲ BALDAI.

Didžiausias Pasirinkimas
MAŽIAUSIOS KAINOS
Lengviausi Išmokėjimai
Baldai Padaromi
Pagal Užsakymą

PROGRESS FURNITURE CO.

3224 SO. HALSTED ST.
Tel. VICTORY 2-4226
4183 ARCHER AVE.
Tel. LAfayette 3-3171
CHICAGO, ILL.

Mes įvesime GUN TYPE, pilną
alyvos CONVERSION BURNER
vietoj jūsų dabartinio furnaso,
TAIP PIGIAI, KAIP
\$349.00 SU VISKUO
ISKAITANT 275 GALIONŲ
ALYVOS TANKĄ
LENGVI IŠSMOKĖJIMAI —
GARANTUOTA FHA RATA.
Telefonas REpublic 7-9308
STA-BOL HEATING CO.
2011 West 69th Street
CHICAGO 36, ILL.

TURIME DIDELI PASIRINKIMĄ:

DEIMANTŲ
LAIKRODŽIŲ
BRANGMENŲ
SIDABRINIŲ
INDŲ
SIENINIŲ
LAIKRODŽIŲ
RADIO IR
TELEVIZIJOS
APARATŲ
IR KT. PREKIŲ

John A. Kass Duodama 1 metų
Garantija

Lengvais Išmokėjimais
JOHN A. KASS
4102 ARCHER AVENUE
(prie Mozart Street)
Tel. LAfayette 8-8617

Seniausia Lietuvių Jewelry
Krautuvė Brighton Parke
Isteigta 1915 metais

KITATAUČIAI DAKTARAI

DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Ave.

(2-ras aukštas)
Ofiso Telefonas: YArds 7-0554
Jei neatsilepia, skambinkite:
Res. Tel.: MIDway 3-2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4
val. popiet ir nuo 7 iki 8:30 v. vak.
Sėkmadienį nuo 10 v. iki 12.

Dr. Kazimieras MICHEL
OPTOMETRISTAS

Tikrina akis, pritaiko akinius, iš-
taiso kreivas akis be operacijos,
turi modernius instrumentus akių
bandymui.
Kreipkitės į Dr. Michel dėl akių
trūkumų; 35 metų praktika paleng-
vina akių tyrimą, kuris atliekamas
su didžiausiu rūpestingumu.
Jei jūsų akys sąsąjoja ar niežti,
negalite siūlo įvertinti aradate, akys
bijo aštrios šviesos, nežiūrite skal-
tyti, užsikite pasitarti pas Dr. Michel
—nieko nekaimiuos.

Antras aukštas
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas YArds 7-6616.
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Geras patarnavimas.
Kalbu lietuviškai.

DR. G. SERNER

LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS

25 metų patirtimas

Tel. YArds 7-1829

Pritaiko Akinius

Kreivas Akis

Ištaiso.

Ofisas ir Akinių Dirbtuvė

756 WEST 35th STREET

Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.

Trečiadieniais tik susitarus.

Šeštadieniais nuo 10 iki 3 val. popiet.

Dr. R. P. Lutkus

LIETUVIS REGISTRUOTAS

OPTOMETRISTAS

Akių Egzaminavimas

Akių Pritaikymas

ir Lensų Pataikymas

7054 SO. WESTERN AVENUE

Telefonas WAlbrook 5-4353

Valandos: 7 iki 9 vakaro kasdien.

Trečiadienį ir šeštadienį tik susitarus

NUO UŽSISENĖJUSIŲ, ATVIRŲ SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ

IR ODOS LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENU, AT-

VIRŲ ir SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie

negali ramiai sėdėti ir naktimis

miegoti, nes jų užsisenėjusios žaizdos

niežti ir skauda. Kad pašalinti tą

niežėjimą ir skaudėjimą senų, at-

virų ir skaudžių žaizdų, uždeikite

LEGULO Ointment. Jo gydomos

ypatybės palengvins jūsų skaudėji-

mą ir galėsime ramiai miegoti nak-

tį. Vartokite jį taipgi nuo skau-

džių nudegimų. Jos taipgi pašalina

niežėjimą ligos, vadinamos PSORIA-

SIS. Taipgi pašalina peršėjimą ligos

vadinamos ATHLETIC FOOT, su-

stabdo džiūvimą odos ir perplyšimą

tarpinių. Jos yra tinkamos var-

toti nuo džiūstančios ir suskilusios

odos. Jos yra geros gyduolės nuo

visų išvirsnių odos li-

gų. LEGULO Oint-

ment suteiks jums pa-

galbą nuo nuvargusių,

perštamų ir niežtinčių

kojų. Legulo Ointment

yra parduodamas po

75c., \$1.25 ir \$3.50.

Pirkite vaistinėse Chi-

cagoje ir apylinkėse

ir Milwaukee, Wis.,

arba atsiųskite money

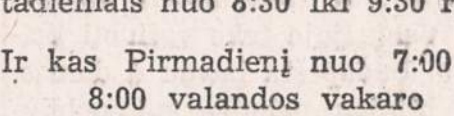
orderį:

LEGULO, Department J,

4847 W. 14th St.,

Cicero 50, Ill.

VISKO UŽTEKTINGAI TUOJ PRISTATOM

Baldai, šaldytuvai, pečiai, skal-

biamos mašinos, lovos, matrasai,

kilimai. Radijo, televizijos setai,

baldai vaikams.

Zemos kainos, lengvi išmokėjimai

DIDELIS PASIRINKIMAS

Baldai pagal užsakymą.

ROOSEVELT

Furniture Co., Inc.

2310 W. Roosevelt Rd.

SEeley 3-4711

SOPHIE BARCUS

RADIJO VALANDA

IS Stoties W. G. E. S.

5000 watts—1390 kil.

Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio

nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeštadieniais

nuo 8:30 iki 9:30 ryto.

Ir kas Pirmadienį nuo 7:00 iki

8:00 valandos vakaro

LIETUVISKOS VAKARŪSKOS

Tel. HEmlock 4-2413

7121 SO. ROCKWELL ST.

Chicago 29, Illinois

NAUJIENOS buvo ir tebėra

geriausias Amerikos lietuvių

draugas.

"Aš žinau, kaip turi vargti lietuviai..."

S. Narkeliūnaitė

Didžiojo New Yorko lietuviai intensyviai ruošiasi kuo sėkmingiausiai praveisti tremtinių šalpos savaitę. Visos lietuvių parapijos, organizacijos ir patriotiška visuomenė nuosirdžiai remia komiteto darbą ir pastangas. Tremtinių šalpos Savaitės Komiteto pirmininkas adv. Pr. Aleksis maloniai sutiko duoti informaciją apie komiteto darbą tikslą ir eigą:

—Spalio 1-7 dienomis Didž. New Yorko lietuviai, Jums vadovaujant, ruošia vau padėti Vokietijoje pasilikusiems ir niekur išemigruoti negalintiems tautiečiams. Kiek tenai mūsų pagalba jiems reikalinga?

—Skaitant visus, taigi, ir liginėse gulinius, ir senelių prieglaudose ir tremtinių stovyklose — 9,000. Oficialiai jais rūpinasi vokiečiai, betgi mums yra žinoma ta jų globa: mūsikiams trūksta ir maisto, ir drabužių, ir besigydančiams vaistų. Todėl, jei anksčiau Amerikos lietuviai rėmė net 60,000 esančių DP stovyklose, tai dabar, prie jų dar prisijungus ir jau čia Amerikon iš tremties atvykusiems 25,000 lietuvių, tuos 9,000 paremti nebūtų didelio vargo.

—Ar nemanote, kad šiam vau reikėtų labiausiai pajungti tremtinius, kad jie, savo kailiu pernešę stovyklų vargą, parodytų širdį saviškiams, dar tebevargantiesiems?

—Vajaus komitetas visą laiką yra tos nuomonės. Aš taip pat manau, kad Amerikoje įsikūrę neturėtų taip lengvai pamiršti, ką patys pergyveno. Jie privalo sau tarti: Aš suradau pastogę ir prieglaudą šiame krašte, tai aš, kad ir nedidelė auka, priglasiu savo brolių tenai Vokietijoje. Žinoma, betgi čia neapsieisime be pagalbos tų senųjų Amerikos lietuvių, kurie visais laikais buvo jau tris savųjų reikalams.

—Jūs ir pats, rodos esate senas amerikietis, o tremtinių reikalais rūpinatės, tartum pats būtumėtis jų vargus matęs...

—Taip, aš esu gimęs ir augej Amerikoje. Bet karo metu kaip Amerikos kareivis aš buvau Eu-

San Diego, Cal., gyventoja, panelė Florence Chadwick, laimėjusi perplaukė Lamanšo kanalą per 16 valandų ir 22 minutes.

ropoje, ir man teko kelis metus būti Vokietijoje. Aš mačiau tremtinius jų stovyklose ir žinau jų vargus. Tada jais rūpinosi UNRRA, bet ir tai kiek jie vargo ir badavo. Užtat aš žinau, kaip turi vargti dabar lietuviai tenai, kai atiduoti vokiečiams. Todėl, aš, nors ir neturėdamas laiko, vis dėlto apsiėmiau būti to komiteto pirmininku ir dirbti su kitais, kad tas vajus gerai pavyktų.

—Ko jūs konkrečiai pageidaujate iš Didžiojo New Yorko lietuvių spalio 1-7 dienomis?

—Mūsų tikslas yra vienintelis: surinkti pinigų Vokietijoje pasilikusiems, o mūsų noras, kad kiekvienas newyorkietis lie-

tuvis paremtų mūsų pastangas. Kad nors mažą savo auką įrašytų tų dienų aukų lape, kad galintieji pasiskelbtų mūsų leidžiamam koncerto leidiny ir, pagaliau, kad atvyktų į mūsų didžiulį koncertą Lost Battalion salėje spalio 7 d., tai bus mūsų vajaus užbaigimo koncertas.

Jei iš plačiosios lietuvių visuomenės sulauksime paramos, tada ir komitetas jaus, kad savo pareigą atliko, ir Vokietijoje esantieji mums bus dėkingi, kad jų nepamirštame. O visa, ką padarysime gero savo žmonėms, padarysime gero mūsų Lietuvai. Todėl kviečiu visus į talką mūsų vajaus komiteto ir pasilikusių tremtyje vardu.

Trumpai apie gamtą ŽUVY SPALVOS

Žuvies nugara paprastai esti tamsi, o pilvas šviesios spalvos. Giliose vandenyse gyvenančių žuvų būsna tamsesnės spalvos. Žvynai visų žuvų atrodo lyg sidabriniai. Motina gamta nebe reikalauja taip sutvarko, kad gyvūnai nenaikintų per daug vienas kito. Žuvų prieštai — paukščiai ir kiti žvėrys — sunkiai gali matyti iš oro, kai žuvies nugara tamsi, kuri beveik nesiskiria nuo ežero dugno. Kiti žuvų prieštai — žuvis iš apačios sunkiai mato, nes šviesos žuvies pilvas beveik nesiskiria nuo vandens. Kai kurios upelių žuvis, kad ir tos pačios veislės pvz. upėtakiai iš skirtingos spalvos bei išvaizdos. Jų spalva įvairuoja, nes priklauso nuo jų gyvenamos vietos. Daugelis tropiškų žuvų turi ryškias spalvas. Tokios žuvis paprastai gyvena jūroje, kur esti spalvotų žolių. Paprastas ešeris esti vienas raišas, o kitas geltonas. Kaip vienas, taip ir antras gyvena daugiau ar mažiau negiliose vandenų, išskyrus jūros ešerį. Žinoma, mažesnės žuvis gyvena arčiau prie ežero pakraščio. Giliose ežero vietose telkiasi didžiosios žuvis, kur esti vanduo šaltesnis. Į pakraščius jos eina medžioti žuvų.

Taip pat pastebimas grybų pigmento skitumas. Grybo spalva yra pritaikyta prie žemės pigmento. Kelmute, auganti dirvoje, esti tamsios spalvos, o miške, kur yra šviesios lapų, šviesios spalvos. Tiksliai rusula (umėdė) spalvos nekeičia. Vis dėlto šiek tiek ir ji įvairuoja. Saulėtoje vietoje, esti šviesesnės spalvos, o tamsioje vietoje auga tamsesnė. Baltasis grybas, jeigu auga pavėsyje, esti baltas, o kur pasiekia saulės spindulius — rusvas.

M. S.

RAUDONASIS KEDRAS (Juniperus virginiana)

Kedro yra kelios rūšys: didelis, vidutinis ir mažas. Raudonasis kedras (virginiana) yra lygus, iki neauga. Daugiausia randama smiltingoje žemėje. Žydi nuo sausio mėn. pradžios iki birželio. Šių saulėgrąžų žiedas didelis, geltonas. Auga dideliais plotais, panašiai kaip Missouri upės pakraščiuose žemutės saulėgrąžos.

(Bus daugiau)

Dykumų saulėgrąža (Gerardia canescens)

Dykumų saulėgrąža paprastai auga pietų vakarų JAV. Bet ši tamsiai geltonos spalvos saulėgrąža geriau tarpsta Arizonos ir Meksikos srityse. Daugiau kaip 1,500 pėdų aukščiau jūros lygio, ji neauga. Daugiausia randama smiltingoje žemėje. Žydi nuo sausio mėn. pradžios iki birželio. Šių saulėgrąžų žiedas didelis, geltonas. Auga dideliais plotais, panašiai kaip Missouri upės pakraščiuose žemutės saulėgrąžos.

(Bus daugiau)

CLASSIFIED ADVERTISEMENTS

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui

TIKRAI GERI NAMAI IR BIZNIO NUOSAVYBĖ STICKNEY: Gražus 5 kambarių bungalow; taverna, sklypo plotas 120x138. Kaina \$37,700.

BERWYN: 2 aukštų mūrinis namas; 3 flatai ir degtinės šoras. Kaina \$37,500.

CHICAGO: East 82nd Place, 6 kamb. mūrinis bungalow. Nereikia nei dešimtojo pridėti jokiems pataisymams šiam Ispanų stiliaus bungalow. Greitam pardavimui — \$18,500.

RESTORANAS ir TAVERNA, mūrinis namas, ekstra sklypas; gera vieta bet žmonėms, kurie nori uždirbti pinigų. Galima tuoj užimti. Greitam pardavimui kaina \$41,300.

SACRAMENTO AVE. ir 52nd St.: Aukštos rūšies 6 kambarių mūrinis bungalow pageidaujamoje kaimynystėje. \$17,600.

TAVERNA: 10 šimtų į šiaurę ir 28 šimtų į vakarus, kampinis namas ir taverna. Greitam pardavimui \$36,000.

WEST OF KEDZIE ir 26th St. 2 aukštų mūrinis namas, taverna, 2 ir 7 kambariai. Turi būti parduotas už \$14,500.

TAVERNA: vieno aukšto mūrinis namas, 4 kamb., ekstra sklypas, mainys taverną ir privatų namą.

Informacijom matykite ar šaukite

EDEN RADIC, Realtor, 3153 West 26th Street, Tel. Bishop 7-0927.

BIZNIO PROGOS BUK ŠEIMININKAS

Kepykla ir mūrinis namas 51st St. arti Damen \$33,000

Grožio salonas Home Ave., Berwyn \$950

Grožio salonas Ridgeland Ave., Berwyn \$1200

Vestuvėms aprėdalu krautuvė ir namas, Chicago Ave. arti Ashland \$38,500

Cigary ir smulkmenų storas Madison arti Ashland \$41,500

Cocktail lounge ir likerai Cermak Rd., Berwyne \$13,700

Delikatesai ir namas May St. arti 51st St. \$17,600

Delikatesų storas Berwyne \$3500

Suknių ir apatinių storas Chicago Ave. arti Central \$11,000

Šiltnamais ir gėlių krautuvė Ciceroje \$22,000

Grosėrnė ir mėsos krautuvė Whipple arti Cermak \$14,300

Super Mart ir mūrinis namas Berwyne \$33,000

Grosėrnė ir delikatesai Tripp arti 30-tos \$5500

Geležinių daiktų krautuvė Ashland arti 47-tos \$19,200

Mėsos krautuvė ir namas Kedzie arti Cermak \$30,800

Restoranas Blue Island arti 18-toš Teisinga kaina.

Sendvičių ir hamburgerų storas Ogden Ave., Lyons \$4500

Siuvoimo ir valymo krautuvė ir mūrinis namas California arti Chicago \$21,800

Taverna ir restoranas Western arti Cermak \$13,200

Taverna ir mūrinis namas Blue Island arti Cermak Road \$38,500

Taverna ir 7 mūr. flatai 19th St. arti Leavitt \$17,600

Taverna ir namas Western arti 45-tos \$22,000

Taverna, restoranas ir mūrinis namas Cicero Ave. arti Cermak Road \$37,500

Taverna, 2 svetainės ir 5 flatai mūrinis Ciceroje \$89,000

Teatras ir namas Indianoje \$16,500

JOHN O. SYKORA REALTOR

2411 So. 52nd Ave., Cicero Bishop 2-1613 ar TO 3-2453

Gyvos Energijos Organizacija.

M. S.

rai laikosi žemėje. Dirbamoms dėžės drabužiams apsaugoti nuo kandžių. Be to, šio medžio suvartojama pieštukams gaminti.

—M. S.

U.S. SECURITY BONDS

U.S. SECURITY BONDS

U.S. SECURITY BONDS

U.S. SECURITY BONDS

U.S. SECURITY BONDS

U.S. SECURITY BONDS

U.S. SECURITY BONDS

U.S. SECURITY BONDS

U.S. SECURITY BONDS

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui

ARTI VISU PARANKUMU 6419 So. Green St., 2 flatai mūrinis, 6 ir 7 kambarių. Drobų sienos, stokeris, garažas. WEntworth 6-0626.

5167 W. St. Paul, į šiaurę nuo North Ave., 5 kambarių mūrinis, furas šildomas, 2 mašinų garažas, uždangos, žieminių langai ir stieliniai. Labai svarus. \$14,900. Savininkas.

Parduodama taverna ir didelis mūrinis namas. Yra 2 krautuvės ir 4 butai po 6 kambarius. Biznis geras ir gerai išdirbtas, arti nėra kitų tavernų. Biznio savininkas matykite nuo 8 val. ryto iki 3 val. po pietų.

5600 So. Carpenter St.

PROGA DAKTARAMS Mūrinis gesu šildomas namas. 5 kambarių flatai ir 1 atskiras didelis kambarys ofisui arba laboratorijai. Viskas moderniškai įrengta, yra garažas. Kampas Archer ir Melvina gatvių. 5410 SO. MELVINA.

FARMS FOR SALE Ukiai Pardavimui

ŪKIS IŠ 42 AKRU. Maždaug 25,000 pėdų lenty, 6 kamb. stuba, didelis garažas, vištinkas ir tvartas. Taipgi 2 kambarių stuba. \$9,000. 3½ mylios nuo miesto, Myers G. Johnson, R 1, M40 South, Dowagiac, Mich.

BUSINESS CHANCES Biznio Progos

Parduodama grosernė ir 4 kambarių butas su rakandais už \$3,500. Pardavimo priežastis — išvažiavimas iš Chicago. 2026 So. Union Ave.

Parduodamas namas, taverna ir restoranas arba tik taverna su restoranu. Pardavimo priežastis — išvažiavimas iš miesto. Telefonuokite Victory 2-8737.

Parduodamas namas su taverne, 3 flatai gyvenimui ir dviejų automobilių garažas. 645 W. 18th STREET.

Grosėrnė ir mėsos krautuvė. Biznis išdirbtas per 30 metų. 4 gyvenimui kambariai, garažas. Lietuvių ir lenkų apylinkėje. Šaukite: Yards 7-8397.

Išnuomojamas storas, gera vieta suvėjui, krepkių, grožio salonui, vaistinei ar kitkam. 6801 S. ARTESIAN AVE.

MISCELLANEOUS Įvairūs Dalykai

TELEVIZIJOS IR RADIO Taisyms — Pardavimas

Tel.: DANUBE 6-6887

DAINA TELEVISION CO. 3120 So. Halsted St.

MODERNIZUOKIT Savo Virtuvę

arba bathroom su steel wall tile kambarys 4x7, 4 pėdų aukščio \$59.00. Sudėsim — kreditas.

Hemlock 4-3200

TUCK POINTING

Langų "Coulching" — kaminius taisyms ir plytų darbus darome. Dovanai apskaičiavimas. Pašaukite GUS G. JENES

3504 So. Halsted St. Yards 7-2641

JONAS CONRAD TUCK POINTING BIZNINIS

Atnaujiname nusidėvėjusį namą, pripildome lietus išplautus plytų tarpus. Taip pat pataisome kaminius ir apie langus. Per daug metų gerai patyręs darbe lietuvis. Reikalui priėjus kreipkitės: J. CONRAD, 5242 So. Artesian Ave. Grovehill 6-4177.

JOHN G. MEZLAISKIS Generalinis Kontraktorius ir Namų Statytojas

Statom namus ant savo lotų arba ant jūsų lotų. Perkam lotus. Reikal kreipkitės, gausite teisingą patarnavimą už prieinamą kainą.

6649 SO. MOZART STREET Tel. GROVEHILL 6-6588

Mes taisome visokias SUVAMAS MASINAS

Visas darbas garantuotas. Mes taip pat išnuomojame masinas. Duokite mums perdurti koją minamas masinas ir elektrines. Nemokamas apskaičiavimas. Turime puikų pasirinkimą vartoti SINGER masinų.

SINGER SEWING MACHINE COMPANY 4222½ Archer Avenue Tel.: Cliffside 4-6847

Žemėlapis automobiliistams

Naujienose galime įsigyti 1931 m. McNally 104 psl. žemėlapi automobiliistams. Jame yra visi JAV ir Kanados keliai. Yra atskiras kiekvienos valstybės žemėlapis. Svarbesniųjų miestų žemėlapis išspausdinti skyrium. Jis kainuoja 75 centus.

Atsiuntus čekį arba Money Orderį tokiu adresu: NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Illinois, žemėlapis bus išsiųstas.

NAUJIEŲ Administracija.

HELP WANTED—FEMALE Reikia Darbininkių

MOTERŲ PAGELBININKIŲ PAKAVIMUI SALDAINIŲ Į KARTONUS

Geras mokestis — Malonios darbo sąlygos.

PASTOVUS DARBAS

STEVEN CANDY KITCHEN

611 No. Sacramento

BANK POSITIONS

PERMANENT OPENINGS

STENOGRAPHERS, TYPISTS SENIOR - JUNIOR CLERKS

APPLY PERSONNEL DEPT.

THE LIVE STOCK NATIONAL BANK OF CHICAGO

4150 So. Halsted St. Yards 7-1220

HELP WANTED—MALE Darbininkų Reikia

FINISH PATCHERS

OIL RUBBERS

HAND AND

MADDOX MACHINE

OPERATORS

Experience Desired Steady — Not War Work Bontuses — Good Wages. Convenient transportation.

W. W. KIMBALL CO.

2611 S. CALIFORNIA

REIKALINGAS

PATYRĖS

RAKANDŲ-BALDŲ

NUDAILINTOJAS (Furniture Finisher)

Gera alga

Nuolatinis darbas

Jos. F. Budrik, Inc.

3241 S. Halsted St. Tel.: CALUMET 5-7237

TOOL and DIE DIRBĖJŲ, LATHE HAND IR MAŠINISTŲ

GERAS MOKESTIS PATYRUSIAM ŽMOGUI

5 dienų savaitę su viršlankiu ir dykai gyvybės apdrauda.

SERVICE TOOL, DIE MFG. CO.

4625-27 W. FULTON ST.

Reikalingas "shearman" geležinių atmatų jardė. Tik patyręs. Pastovus darbas. Gera alga. WEST END PAPER STOCK CO., 5600 W. Hermitage.

Reikia vyro dirbti maudynėse. Geras mokestis. Kambarys duos. Damas, jei reikia, Division St. Bath, 1916 W. Division St.

Reikalinga patyrusio virėjo ir "grillman", viršiško ar moters. Kreipkitės į PALUMBO'S, 9657 So. Western Ave.

Mekaniko siuvamoms mašinoms Patyrusio prie Singer siuvamųjų mašinų Kreipkitės į Standard Sewing Equipment Corp. 1929 S. Halsted St. MO 6-8755.

REIKIA AUTO MECHANIKO Geros darbo sąlygos. Šilta vieta. Garantuota alga psl. 50-50. Užvalkai duodama. Aprauda ir apmokamos atostogos. Pirminę be duodama turinčiam Lincoln-Mercury patyrimą. Lake Park Motors, 5600 Lake Park.

FOR RENT — Rendrai

Išnuomojamas gražus ir didelis kambarys vyrai. Gera transportacija. 5128 So. Emerald Ave. Boulevard 8-3571.

AUTOMOBILES - TRUCKS Autai ir Sunkvežimiai

A & C MOTOR SALES

816-20 W. 35th Street

Visuomet geras pasirinkimas VARTOTŲ KARŲ

1936 iki 1951 metų \$25.00 ir aukščiau

MES PERKAME GERUS VARTOTUS KARUS

Bridgeporto draugiškiausi dyleriai.

Remkite tuos biznierių, kurie garsinasi "Naujienose"

BE SMART Buy your cigarettes BY THE CARTON!

BE SMART Buy your cigarettes BY THE CARTON!

BE SMART Buy your cigarettes BY THE CARTON!

BE SMART Buy your cigarettes BY THE CARTON!

BE SMART Buy your cigarettes BY THE CARTON!

BE SMART Buy your cigarettes BY THE CARTON!

BE SMART Buy your cigarettes BY THE CARTON!

BE SMART Buy your cigarettes BY THE CARTON!

BE SMART Buy your cigarettes BY THE CARTON!

DR. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2201 West 22nd Street

Valandos nuo 1—3 ir 7—8 Sereidomiu ir nedėliom. uždaryta

Subatomis nuo 1—3. Rez. 3241 W. 66th Place Phone RRepublic 7-7868

Dr. Z. Danilevičius

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Atidare ofisa

10748 So. Michigan Ave. Tel. Waterfall 8-3060

Priima nuo 1-4 ir nuo 7-9 v. v. išskiriant šeštadienį ir sekmadienį. Pagal susitarimą. Rezid.: 10838 S. Wabash Ave. Tel. CCommodore 4-1187

Ofiso Tel. Virginia 7-0036 Residencijos Beverly 8-8244

DR. T. DUNDULIS